

Sî sal li ser mêjûwa Komela
Xwendevanên Kurd li
Ewropa de

Dr. M. S. Cuma

-Berlin, di 15. 6. 2000 de-

Çapa Duwem

-Berlin, di 15. 6. 2000 de-

-Çapa Duwem-

Sî sal li ser mêjûwa Komela Xwendevanên Kurd li Ewropa de

Ji 10-16 awgosta sala 1956 de li bajarê Wiesbaden de li Elmanya Ferderalî de Komela Xwendevanên Kurd li Ewropa de hate bipêkhatin. Ev bû sî sal, ku li ser pêkhatina vê komela hanê de hatîye bederbaspîn. Sî sal bi demeke kurt ve di mêjûwa merovanîyê de, di mêjûwa miletan de, di mêjûwa sazmenî û rêxistinan de tete biderkevtin; lêbelê sî sal di mêjûwa xebata gelê Kurd de û bi taybetî ve di xebata Xwendekarên Kurd de li Ewropa de rûpelekî pir geş û xweş ji bona xebata gelê me, belê ji bona pêşvexistina vê xebatê di hemû warî de dide biderxistin.

Xebata Xwendekarên Kurd li Ewropa de bi beşekî ve ji xebata hemû Xwendekarên miletên Jêrdest li seranserî cîhanê de bi dijî kevneperestî, Serdarên Bêgane û herwehaji bi dijî sustêma kolonyalîyê û impiryalîyê ve tete biderkevtin.

Di vê sala hanê de, di sala 1956 de xebat li seranserî cîhanê de, li Asya, Afrîqya, û Amerîka Latîni de bi dijî sustêma kolonyalistê ve hate bigeş û bigûrkin. Herwehaji di nava welat û miletê me jî de, yê ku ew jî bi beşekî ve ji hemû miletan dihate biderkevtin, ji yê ku wan di wê çaxa hanê de didatin bixebatkin, xebatê ji bona azadîyê û serxwebûna xwe ji nava lepên Bêganan bi xurtî ve date bidestpêkin.

Di sala 1956 de bûyînên mezin li seranserî cîhanê de dihatin bikin. Di vê sala hanê de, bi lurtî ve piştî pêkhatina Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de, xebata miletê Misrê dihate bigeş û bigûrkin. Impiryalizmê û bi taybetî ve Impiryalizma Ingilîzî û Firensî bi alîkarîya leşkerê Israîlî ve hêrişeke sê qolîyî mezin ji bona ser Misrê datin bidadan, da ku ew careke din Misrê ji bona bin baskên xwe bidin bivegerandin û agirê xebata azadîya Afrîqa û li Rojhilata Navînî de bidin bitemirandin. Lêbelê bi saya xebata miletê Misrê ve û

herwehaji bi saya alikariya Sovyete mezin ve Impiryalîya Ingilîzî, Firensî û pêrejî leşkerîya Israîlî ketineke mezin datin bixwarin. Belê ev ketina hanê di mêjûwa Impiryalizma Ingilîzî de bi pêşî ve dihate biderkevtin û ew bi naçarî ve hatin bivekişandin û di seranserî cîhanê de herifandina Imperetoriya Ingilistanê û pêrejî ya Firensî datin bidestpêkirin.

Ev guhertina hanê di cara pêşî de di dunyayê di sal 1917 de date bidestpêkirin, gava ku Şûreşa Oktobera Mezin li Rusya de hate biserkevtin, ya ku wê yekek ji şeşemî zemînê date biazadkirin û pêrejî wê ji bona Yekkirtina Miletên Jêrdest û Çînîya Karker bi dijî Kolonyalizmê, Impiryalizmê û Kevneperestîyê ve date bibangkirin. Vê Şûreşa Oktoberî Mezin, ya ku wê li Rusya de date bidestpêkirin, dergehê mezin li seranserî cîhanê de li ber Miletên Jêrdest date bivekirin û bi herifandina Sustêma Kolonyalîyê û Impiryalizmê ve date bidestpêkirin.

Piştî Cenga Cîhanî Yekem û bi xurtbûna Sovyete ve herwehaji tevaya xebatên Miletên Rojhilat û Miletên din di seranserî cîhanê de û pêrejî xebata miletê Kurd jî dihatin bixurt û bigeşkirin.

Lêbelê Impiryalizmê careke din tevaya merovanîyê ji bona Cenga Cîhanîyê Duwem date birakişandin, da ku ew carekedin ji nû ve Welatên Jêrdest di nava hev de bidin biparvekirin. Dewletên Impiryalistî di vê cenga man û nemanê de bi pêxîla hevdû ve hatin bikevtin.

Di sala 1941 de dewleta Elmanîyî Faşî hêrîşek ji bona ser Sovyete date bibirin, da ku ew wê ji ser rûwê zemînê bide bihilanîn. Dewleta Sovyete bi mîrxasî û qehremanî ve rû li rû de beramberî Faşîyan hate birawestandin. Lê Sustêma Faşizmê bi alikariya Leşkerê Sor û Hêzên Hevalbendan hate birûxandin. Bi rûxandina Faşizmê rûpelekî nuh di xebata miletan de date bidestpêkirin. Piştî girtina paytextê Hetler di 8. 5. 1945 de û pêrejî Cenga Cîhanîyê Duwem hate bidawîkirin. Herwehaji Sustêma Kolonyalî bi taybetî ve Kolonyalîya Ingilîzî, Firensî, Holendî û yên din hatin biqelskirin.

Di vê sala 1956 de sînorê Kolonyalizmê û Impiryalizmê hate bixuyanîkirin, ku ew bi tena xwe ve nema dikarin serdarîkirinê li seranserê cîhanê de bidin bikir û ew li ser wê de bêtin bizalkirin.

Dewleta Sovyêti mezin piştê Misrê date bigirtin û leşkerên Ingilîz, Firensî û Israîl bi darê zorê ve hatin bikişandin. Ev hêrîşa wan bi derdekî mezin ve li ser serên wan de hate bigerandin, herwehaji xebata azadîxwaz li seranserê cîhanê de hate bigeş û bugûrkirin.

Dî wê çaxê de Komela Xwendekarên Kurd cara pêşî bû, ku wê amadebûna xwe date binaskirin, ku ew xwe bi leşkerê şûreşê ve ji bona Misrê bi dijî sustêma Kolonyalistîyê û Kevneperestîyê ve ji bona azadîya miletan û herwehaji ji bona azadîya Kurd dide bidanîn. Di mêjûwa komela me de cara pêşî bû, ku hêjî çend meh di ser pêkhatina wê re nehatibûn biderbaskirin, ku wê di nameya xwe de ji bona Ebdul-Nasir ev daxwaza hanêyê mêjûyî date bixuyanîkirin û pêrejî wê ji bona hemû miletê Kurd û ji bona cîhanê date binaskirin, ku xebata miletê Kurd bi beşekî ve ji xebata azadîxwa tete biderkevtin û pêrejî armancê wê di nava xebata miletan de bi dijî Impiryalizmê û Kevneperestîyê ve tete bicîhatin.

Di sala 1960 de bi biryara Yekitîya Netewan ve Sustêma Kolonyalîyê hate bihilanîn. Vaye, bêtir ji 153 dewletan hatin biazadbûn. Piranîya van dewletan li Afrîqa, Asya û Emerîka Latîni de têtin bidîtin û ew bi mafeyên xweyî siyasî ve hatine bigihandin. Lêbelê miletê Kurd ew nebes tenê bi mafeyê xweyî milî ve û bi pêkhatina çarenûsa xwe ve ne hatîye bigihandin, lêbelê wehwehaji hêjî ew bi bê mafe ve ji biçûktirîn mafeyê xweyî merovanîyê ve tete biderkevtin. Welatê wî tete bitalankirin û ew bi serdejî ve tetê bikolekirin û mîna Afrîqaya Jêrîn rehperestî li Kurdistanê de ji bal Serdarên Borcuwazîyên Turk, Ereb û yên Iranî de tete bicîhanîn.

Di sala 1957 de piştî pêkhatina Komela me bi salekê ve raperînek Kurd li Kurdistanê Iranê de di bin nav û nîşana Raperîna Ciwanrû de date bidestpêkirin. Lê rêjima Şahînsahî bi balafirên, gulên top û tankan ve date bixwestin, ku ew vê

Raperîna hanê bide bibêdengkirin û wê bide bi wêrankirin. Lê tevliwêjî de Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de ev zor û sitema Şahînsahî li seranserî cîhanê de date bitazîkirin; ku belê Kevneperestên Xwînmijên Serdarên Bêganên Iranî didin bixwestin, ku ew vî miletê hanê bi carekê ve bidin biwêrankirin û wî ji mafeyê wîyî milî û merovanîyê bidin bibêpişk û bibêparkirin.

Cara pêşî bû, ku Komela me ev xebata hanê bi geşbûn ve date bixuyanîkirin; di dema ku miletê Kurd li Ewropa de bigir nedihate binaskirin. Xelkê nizanîbûn, bê kaKurd çîne. Wan her û her li ser dev û berdevkên Kevneperestên Xwînrîj û Xwînmijên Turk, Iranî yanî Şovînyên Erebi li ser Kur de dabûn bibihîştin, ji yê ku wan li ser Kurd de dabûn binivîsandin, yanî di nava wan name, nivîst û gotarên tîrş û tal de didatin bixwendin, ji yê ku ew ji bal Çihangerên Eropî de hatibûn binivîsandin, ji yê ku wan bi dûr ve yanî bi nêzîk ve miletê kurd bi nebaşî ve, gehjî bi dirbûn ve, gehjî bi keleşî ve, gehjî bi vî navî ve yanî bi yê din ve didan bixuyanîkirin, ku wan her û her Serdarên xwe li Ewropa de û Hevalbendên wanî Kevneperestên Sedarên Bêgane li Kurdistanê de didatin birazîkirin.

Di sala 14 gelawêjê de şûreşeke mezinî demokrasî û pêşverû û welatperwer li Iraqê de date bidestpêkirin. Tevaya Sustêma Kolonyalizmê li Iraqê de rehên wê hatin bilierizandin. Kevneperest û Hevalbendên Impiryalizmê hatin birûxandin. Padîsahî hate birûxandin, ya ku wê bi saya Impiryalizma Ingilîzî ve didate biserdarîkirin. Komara Iraqîyî şûreşgêr hate bipêkhatin.

Di vê dema hanê de miletê kurd û herwehaji meletê Erebi û hêzên pêşverû û demokrasî li Rojhilata Navînî û seranserî Cîhanê de bi vê şûreşa pêşverû û demokrasî ve li Iraqê de hatin bidilşadbûn û bextiyarbûn. Rêberê şûreşê Ebdul-Kerîm Qasin di destûra katiyî komarê de date bizanîn, Kurd û Erebi Hevbeşên welêtin.

Belê Barzanî, yê ku ew ji 17 hizêrana sala 1947 de piştî rûxandina komara Mehabadê li ser destên Şahê Iranê de bi alîkarîya Impiryalizma Ingilîzî û Emerîkî de bi neçarî ve wî

xwe dabû bikişandûn û ew ji bona Sovyêtê hatibû biçûyîn, ji wêderê careken din ji bona Iraqê hate bivegerandin. Miletê Iraqê bi Kurd û Ereb ve bi vegerandina Barzanî û Barzanîyan ve mîna Qehremanên Iraqê nebes ji yên Kurd herwehajî ji yên Ereb biberpêşkirin.

Çend xweşbû, çênd ew roja hanê di mêjûwa Iraqê de, belê herwehajî di mêjûwa Kurdistanê jî de geşbû.

Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de ev bûyîna mezin di mêjûwa Iraqê de, ev bûyîna mezin di mêjûwa Kurd û Ereb de bi pîrozî ve, bi şabaşî ve, bi dilovanî ve, bi tevaya hêz û hinerên xweyî biçûk ve piştgirtkir. Tevaya hêz û hinera xwe wê ji bona liberxwedana vê şûreşa hanê bermaberî Kevneperestîyê û herwehajî hêzên Impiryalîyê datin bitirxankirin. Wê tavaya hêza xwe date biamdekirin û wê ew ji bona jêrdestên Rêberîya şûreşê ji bona parastina vê şûreşa hanêyî pîroz date bixistin.

Vê şûreşa mezin hêvîyeke gewre ji miletê iraqê re û herwehajî ji boma miletê Kurd date bivekirin. Bextiyarî û xweşbûn li Iraqê de roj bi roj ve geşdibûn. Komela me jî bi Pasevanekî bicûk ve ji bona danîna rêyekê ve ji bona Xwendevanên Kurd û herwehajî ji bona piştgirtina vê şûreşê dihate biderkevtin û wê durujmê dostanîyê di nava miletê Kurd û Ereb de didate biberz û bibalakirin û wê durujmê demokrasîyê li Iraqê de ji bona Kurd didate bixuyanîkirin, ku di vî durujmê hanê de qazanc û berjewendîya Kurd û Erb têde tete bidiyarkirin.

Her û her Komelê didate bixuyanîkirin, ku bes û bi tenha xwe ve li Iraaqueke demokrasî de miletê Kurd dikare bi armancên xwe ve bête bigihandin.

Komela Xwendekarên Kurd Wênerên xwe ji bona Iraqê dane bişandin û wan tevaya dilsozîya xwe û piştgirtina xwe di demên teng û tar de ji bona Şûreşa Gelavêjê datin bixuyanîkirin.

Lê ev şûreşa hanê, ev şûreşa weha bi hêvî û xweşbûn ve date bidestpêkirin, ya ku tevaya miletê Kurd û hejwehjî hêzên pêsverû li seranserî Rojhilata navînî de pê hatin bidilsadbûn û bibextiyarîkirin û pê hatin bihêvîbûn, careke din ji bal Şovînizma Erebî, Kevneperestîya Erebî û Kevneperestîya

Kurd jî de û bi serdejî ve ji bal hêzên Paşverû li Rojhilata Navînî de û nemaze hêzên Impiryalizma Ingilîzî û Emerîkî de, ev hêzên Reş, ev hêzên Ahruman ji bona Şûreşa Gelawêj hate biberamberîkirin û wan tevan bi hev re şerê wê dane bikirin.

Di encamê dawî de Rêberê şûreşê Ebdul-Kerîm Qasim siyaseta xwe date biveguhertin û wî jî date bixwestin, ku ew jî ji bona nava şapê dijî hêzên Demokrasî û Kurd bête bikevtin û Kurd di Lûla Erebî de bide bihilandin; ev milletê ku bi hezeran sal ve nehatibû bibijavtin. Weha Şivînizma Faşîya Erebî dita bixwestin, wisa bi bêdengî ve û bi hêsanî ve vî milletê bi hezeran sal ve mayîna xwe dayite biparastin û welatê xwe her û her bi goristaneke mezin ve ji bona hemû Dujminana dayite bikirin, ji yên ku wan dabûn bixwestin, ku ew bi ceng ve di nava Kurdistanê re bêtin biderbasbin, yanjî li ser wê de bêtin bizalbûn.

Kurdistan bi nav û deng ve dihate biderkevtin, ku ew bi cihê Pehlevanên Rojhilata Navînî ve tete biderkevtin.

Lê Şovînizma Erebî di navaxewin û xeyalan de dihate bijîyandin û Kevneperestîyê ew date biçavsorkirin û wê ew datin bigûr û biharkirin, tanî ku wê şer di 11 Êkula sala 1961 de li Kurdistan de bidestên Ebdul-Kerîm Qasim ve şerekî ne rewê date bivêxistin. Careke din ji nû ve Kurd li berxwedana man û nemana xwe de hate bineçarîkirin.

Komela ma Xwendekarên Kurd li Ewropa de bi tevaya hêz û henerên xwe ve, belê hêz û hinerên wê biçûkbûn, lê evaya malê bû. Bî vî rengê hanê ve li hemû bajarên Ewropa de, ji yên Kurd tede dihatin bidîtin, ew dihatin birêxistin û ew dihatin bidagirtin, ku wan ji bona hêzên pêşverû re rewş û zînetên Kurdistanê dinan bixuyanîkirin, ku milletê Kurd di bin rewş û zînetên dujwar têtin bijîyandin û ew li ber man û nemana xwe de didin bidan, herwehaj bê kanî çawan Şovînizma Faşîya Ereb dide bixwestin, ku ew vî milletê reben nebes tenê ji mafeyê wîyî merovanîyê û bi serdejî ve ji dewlemendbûna welatê wî nemaze ji 90 milyon ton ji nefta Kurdistanê, ya ku ew ji bal Faşîyên Ereb her û her tete bitalan din, bide bibêpişk û bibêparkirin. Serdarîya Erebîyî Bêgane Kurdistan didate bitalankirin û bi serdejî ve milletê kurd didate

bikole û bibendekirin. Wê tevaya siyaseta Afrîqya jêrî bi ser Kurdistanê ve didate bicihanîn û wê ew didate biwêrankirin. Komela me di vê dema hanê mêjûyî hanê de di mêjûwa welat û milletê me de cîgehekî gewreyî giring ji xwe re didate biwergirtin. Tevî ku jî di vê dema hanê de Şovînizma Erebi û Faşîya Erebi di bin hemû nav û nîşanan de hêrîşeke gewreyî mezin bi ser Komela me yî xweşevist ve didate bidadan; jiber ku bes û bi tenha ve vê Komela hanê bi dilsozî ve li xebata gelê kurd de didate bidan û wê Faşîzma Erebiyî û Şovînizma Erebiyî didate birût û qûtîkirin; belê wê ew rûwê wêyî reş li seranserî cîhanê de didate birûsar û bitazîkirin. Komela me ten li wan devavêtînen Berdevkên Şovîniyên ereb de her û her karê xwe li seranserî welatên Ewropa de didate bixurtîkirin û wê pêwendîyen xwe ligel hêzên pêşverû û azadxwaz de li seranserî Cîhanê de û nemaze ligel Xwendevanên Yekgirtina Cîhanî didate bitewîkirin.

Komela me di sala 1964 de di Yekîtîya Xwendevanên Cîhanê de hate biendamîkirin. Di mêjûwa Komele me de ev rojeke xweş bû, ev rojeke geş bû, jiber ku vê komela haneyî pêşverû û welatperwer ji sala 1956 de ji bona vê Endametîya hanê ve didate bikevtileft û bixebatîkirin. Di encamê dawî de ev xebata hanê bi Endabûna Komela me di Yekîtîya Xwendevanên Cîhanî de hate bitac û bixelatîkirin. Belê xebata Xwendevanên Kurd li Ewropa de bi serhêzên Şovînizmê ve hate biserkevtin; tevî jî ku ev hêrîşên nerewa ji valî û ji walî de ji bal hêzên Erebi de bi dijî Endametîya Komela me ve di nava Yekîtîya Xwendevanên Cîhanê de dihatin bikirin. Tevlivê jî de xebata Komela me bi ser ser van hêzên Reş ve hate bikevtin.

Dî 8. 2. 1963 de Şovînizma Faşîyî Erebi Rêjîma Ebdul-Kerîm Qasim date biruxandin û wê Sustêma Faşîzmê li Iraqê de date bidanîn. Vê rêjîma Faşîst ne bes tenê hêrîşeke mezin ji bona ser Kurd date bianîn, herweh jî wê didate bixwestin, ku ew hemû hêzên Demokrat û Welatperwerî Erebi ji rehan de bide biqirkirin; jiber ku Şovînizma Erebi û Faşîya Erebi bi Tirina Emerîkî ve ji bona ser serdarîkirîya Iraqê hatibû bihatin. Ev rastîya hanê ji me re careke din dide bixuyanîkirin, ku belê Miletê Azad Miletê din jêrdest nake. Vê Rêjîma hanê

hêrîşeke mezin li ser hemû hêzên Pêşverû, Demokrat û Welatperwerên Erebi de date bikin. Iraq bi zindaneke mezin ve ji bona hemû hêzên Pêşverû û Demokrat ve hate bikin.

careke din din Şovînzîma Erebi û Faşîya Erebi date bixwestin, ku ew hêrîşeke gewre ji bona ser Kurdistanê bide bibirin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de ji bona hemû hêzên Pêşverû û Demokrat li seranserê Cîhanê de date bixuyanîkin, ku ev hêzên Faşîyî Basîyên Iraqê, Zarok û Sêwîyên Eflaq, ji yê ku wa serdarîya Iraqê bi Tirina Emekî ve bi destên xwe ve dane bixistin, ne bes tenê bi dijî milletê Kurd ve têtin biderkevtin, herwehaji ew bi dijî milletê Erebi ve bi xwe ve têtin biderkevtin. Herwehaji ew bi dijî hemû hêzên Pêşverû û Demokratên Rojhilata Navînî ve bi giştî ve têtin biderkevtin. Ew bi Pasevanên Impîryalîya Emerîkî ve li vê herema me de têtin biderkevtin.

Şerekî ne rewa date bidestpêkin. Basîyên Faşî dane bixwestin, ku ew teva Kurdistanê Iraqê bidin bisûtandin; belê gelê Kurd ji ser rûwê zemînê de bidin bihilanîn. Bi saxî ve wan bi sedan ve li bajarê Sulêmanîyê de dane bibinaxkin û wan ew dane biveşartin. Bajr û gundên me didatin bişewitandin û biwêrankin. Lê xeyalê Basîyên Faşî vala bû. Xebata milletê Kurd, ev xebata ku bi hezaran sal ve her û her têtê bikin, ev xebata ku her û her bi qehremanî û mêrxasî ve hatîye bikin, her û her ji bona liberxwedana xwe hatîye bikin, ku di encamê dawî de li ser destên pêşîyên me de Babilon û Nineva hatine birûxandin. Pêrejî Pêşîyên me derdekî giran û bi jan ve, yê ku ew nayête bijibîrakin, bi ser serê Zeyzefon ve berî zayîna Isa bi 401 salî ve dane bianîn, gava ku Zeyzefon di nava welatê me re hatîye biderbaskin. Wî ev derdên hanê di nivîsta xwe de di bin nav û nîşana Vegera Deh hezar û yek Supah de dayîte binivîsandin.

Basîyên Faşîyên Iraqê, Sêwî û Zîçên Eflaq dixwestin, ku ew Kurdistanê meyî sipehî û ciwan bidin biwêrankin û milletê Kurd bi carekê ve li ser rûwê zemînê de bidin bihilanîn; ku careke din navên Kurd û Kurdistanê neyêtin bi ser zimanan ve neyêtin bihatin.

Miletê kurd bi qehremanî ve, bi pehlewani ve din Rêberîya Partîya Demokratî Kurdistan de bi Serokatîya Barzanî ve li ber man û nemana xwe de didate bidan. Hêzên Pêşverû û Demokratên Ereb, herwehaji hêzên Pêşverû, Demokrat û Aştîxwaz li seranserî Cîhanê de û bi taybetî ve hêzên Dewletên Sosyalistî di bin Rêberîya Sovyêtê Mezin de bi xurtî ve piştî gelê Kurd di vê roja teng de dane bigirtin.

Sovyêta Mezin di Nota xwe de ji bona Iranê, Turkîyê, Surî û Iraqê de date bixuyanîkirin, ku ev bûyên li bakurê Iraqê de têtin bikin, ew li nêzikî sînorên Sovyêtê de bi dijî milletê Kurd ve têtin bikin, ku metirsîyekê ji bona ser aşîti û asayîşa welatê Sovyêtê dide bixistin. Ev bûyînen hanê divê bêtin birawestandin. Pêrejî Sovyêtê pirsîyarîya Kurd ji bona ber destên Rêxistina Civakî û Abûrîya Yekgirtina Netewan de li bajarê Cinêv de di dema civîne de date bixistin. Herwehaji Komara Mongoliya Gelêrî xweser pirsîyarîya Kurd ji bona ber destên civîna Yekîtiya Netewan li Neyoyorkê de di dema civîne de date bixistin; „jiber ku milletê Kurd ji bal rêjîma Iraqê de bi qirkirîne ve tete biberamberkirin“¹.

Ev tevde ji bona piştgirtina milletê gelê Kurd dihate bikin, di dema ku Surî leşkerê xweyî Yermûkê di bin Serdarîya Fehed El-Şair de ji bona ser Kurdan di hewara Basîyan de dabû birêkirin. Ev leşkerê bi paye û serbilind ve ji bona ser Kurdistanê hatibû biçûyîn. Weha wî didate bibawerîkirin, dê ew li Kurdistanê de ji xwe re syranekê bide bikin. Lê Pêşmergên qehreman, Pehlewanên mîna Hurmuz fêrbûneke mêrxasîyê bi Pêxwasên Basîyan ve dane bidan, ku wan

¹ Di salên Notî ji vî sedsalê me de di piştî rizgarîkirina Kurrdistanê de ji bin gemara Tapanên Dagîrkerên Ereb de ji Merovên Agehdar û Beşdar ve di pêwendîyên pir taybetîyî Barzanî û Sovyêtê de di seranserî mêjûwa xebata Barzanî de di vî nivsedsalê de bi destên min ve hatin bikevtin, ji yên ku ew pir bi giring ve di mêjûwa me de têtin biderkevtin û divê xelkên Kurdistanê li ser wan pêwendîyên qûl û kûr de bêtin biagehdarîkirin, da ku ew bêtin li ber Barzanîyê Nemir û siyaseta wî de ji bona serxwebûna Kurdistanê bêtin biliberkevtin. Lêbelê li vir de ez rûnkirînen li ser pêwendîyên Barzanî de ligel Sovyêtê de ji bona Barzanîyan û Mesud Barzanî didim bihiştin. Cuma

leşkerê Yermûk dane bibezaandin û bitarûmarkirin û di Turkîyê re hin ji wan dane biderxistin û ew bi darê zorê ve careke din bi ser şorî ve ji bona Surîyê dane bivegerandin.

Sento û Nato di rêya Iran û Turkî de didatin bixwestin, ku ew vê şûreşa hanê bidin bivemirandin. Şah û Turk leşkerên xwe li ser sînorên Kurdistanê de didatin bivandin, Wan çavên xwe ji bona hêrîşekê li ser Kurdistanê de didatin bibelkîrin. Herwehajî wan Civata Hevkarîya Leşkerî ligel Basîyan de li bajarê Musilê de dabûn bipêkanîn.

Bi saya xebata gelê Kurd, hêzên Erebyî Pêşverû ve û bi saya Deleta Sovyêtî û Partîya Lenin Mezin ve Şûreşa Kurdistanê ji rûxandinê hate biparastin.

Borcuwazîya Kurd ya gen û genî ev rastîya hanê date bijîbîrakirin û her wehajî wê didate bixwestin, ku ew vê ji mêjûwa Kurdistanê bide bijîbîrakirin, ku di emcamê dawî de ev jîbîrkirina hanê ji bal Borcuwazîya me de bi hoyê rûxandina wê ve hate bikirin.

Belê şureşa Kurd hate biparastin û Rêjima Basîyî Faşî li ser destên Abdul-Selam Arif de hate birûxandin. Wî şûna wan ji xwe re date bigirtin û lihevhetineke demî di navbera Arif û Barzanî de hate bikirin. Şer li Kurdistanê de hate birawistandin. Miletê Kurd piçekî bêha xwe date bivedan. Arif ji dêlva pirsîyarîya Kurd bide biçarekîrin, wî xwe ji bona ceng û şer li ser Kurd de didate biamadekîrin. Vî Milîvanê Erebi hîç bawerî bi canê demokrasîyê ve nebû. Bes û bi tenha ve wî ji xwe re xewin didatin bidîtin, bê kanî çawan bi başî ve dê ew vê veşartoka hêza liberxwedana Kurd bide bişikandî; hegerjî ne ew be bi aşîti ve bête bikirin, belê divê ew bi ceng û şer ve bête bikirin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de her û her didate bixuyanîkîrin, ku bes û bi tenha ve pirsîyarîya Kurd li Iraqê de di rêya demokratîkirina civaka Iraqê de bi xwe ve dikare bête biçarekîrin.

Diktatorekî mîna Abdul-Selam Arif nikare vê pirsîyarîya milî li Iraqê de bide biçarekîrin; jîbervêjî ve Komela me her û her bi bîr ve didate bixistin, ku bes û bi tenha ve durujmê Demokratî ji bona Iraqê û Ewtonomî ji bona Kurdistanê her û

her bi rast û dirust ve têtê biderkevtin û li ser bingehê wê de bes û bi tenha ve pirsîyarîya Kurd li Iraqê de dikare bête biçarekirin. Bi ceng û şer ve ji bal Şovîniyên Rehperestên Faşîyên Ereb de xebate gelê Kurd li Kurdistanê Iraqê de nayête birawestandin û bitemirandin.

Komele me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de, ya ku ew xwe bi beşekî biçûk ve ji xebata gelê Kurd dide bidîtin, her û her wê xebat ji bona vî durujmê hanê durujmê Demokrasî ji bona Iraqê û Ewtonomî ji bona Kurdistanê didate bikirin; jiber ku ev durujmê hanê tevaya qazanc û berjewendîya Kurd û Ereb dide bidîyarîkirin, belê têtê biderxistin û pêrejî pir pirsîyarîyên dujwar li pêşîya gelê Iraqê de ji bona pêşvexistina civakî û geşbûna abûrî li seranserî Iraqê de têtê têtin biçarekirin; da ku bextiyarî û xweşbûna jînê di tevaya geşbûna xwe de bête bederxistin û Iraqa Kurd û Ereb bi nimûne ve ji bona çarekirina pirsîyarîya Kurd li seranserî Kurdistanê de bête bikirin, li wan welatê ku Kurd ligel miletên Iranî û Turk de têtin bijîyandin.

Arîfê Yekem, piştî ku wî Basîyên Faşî li Iraqê de dane biserkutkirin û wî ew ji ber xwe dane biavêtin, carke din wî xwe ji bona ceng û şer li ser Kurdistanê de date biamadekirin û di encamê dawî de şerekî giran li ser gelê Kurd de careke din date bivêxistin.

Lê Pêşmergeên Qehreman û Merxasên Kurdistanê hêvîya gelê me di bin Rêberîya Barzanî de mîna Şêran li ber Şovinizma Erebî de bi peymanê: Kurdistan yan Neman ve hatin birawestandin. Hemû miletê kurd li seranserî Kurdistanê de bi dil û can ve piştî vê xebata dujwar dane bigirtin. Herwehajî Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de bi tevaya tuwana xwe ve, bi hemû karînen xweyî biçûk ve li seranserî Ewropa de piştî vê şûreşa Kurd û liberxwedana wîna date bigirtin. Wê Şovînistîya Erebî li seranserî Cîhanê de didate birût, biqût û bitazîkirin; bê çawan ev Çavsorên Şovîniyên Ereb didin bixwestin, ku ew dewlemendbûna welatê me bidin bitalankirin û hêjîbêtir bi serdejî ve ew dixwazin, ku miletê Kurd di vî di vî sedsalên bîştan de ji xwe re bidin bikole û bibendekirin. Xeyalê milîbûna Şovîniyên

Erebî careke din bi vala ve hate bidserkevtin. Emrê Arifê Yekem bi emrê pîvanokê ve hate biderkevtin. Ew di hêlokepterekê de hate bikevtin û ew hate bitopîn. Lê milletê Kurd bi serbilindî ve li ser çiyayên Kurdistanê de û di nava dest û newalên wî de hate bimayîn.

Arifê Duwem ji bona ser seradrîya Iraqê de hate bihatin. Şer her û her bi xurtî û tundî ve tanî sala 1966 de di şerê Sozik û Henderîn de berdewam bû, ku di van herdu şerên hanê de hestîyê piştî leşkerên Iraqê hate bişikenandin. Bi sedan ve leşkerê Iraqî termên xwe li Kurdistanê de li dû xwe de dane bihiştin û ew revîn: lingo bi qurbano.

Şerê Sozik û Henderîn bi şerên Qehreman û Pehlewanên Kurdistanê ve ligel Welatperwerên Ereb bi xwe ve tête biderkavtin. Rojekê li rojan de milletê Kurd di seranserîya mêjûwa şer de ligel Birayên xweyî Ereb de nedaye bişerkirin. Her û her durujmê biratîya Kurd û Ereb ji bal Dilsozên Kurdistanê de hatîye biberz û bibalakirin.

Barzanî di sala 1943 de di daxuyanîya xwe de ji bona gelê Kurd û Ereb dibêjê: Em şer ligel Ereb nakin; belê ew birayê me ye. Bes û bi tenha ve em şer bi dijî Serdarên wî ve dikin; ji yên ku ew bi Nokerên Impiryalizma Ingilîzî ve têtin biderkevtin. Ev rastîya hanê her û her Rêberîya Kurd di seranserî xebata gelê me de Kurd pê didatin biperwerdekirin. Barzanî hîç Rojekê ji rojan ve cudabûnek ji bona nava Xebatvanên Kurd û Ereb nedidate bixistin. Belê her û her hizkirina wî ji bona Xebatvanên Ereb bi bêtir ve dihate biderkevtin û rêzlêgirtina wîna ji bona Xebatvanên Ereb ji yên Kurd li nik wî de bi gewretir ve dihate biderkevtin. Wehajî Pêşmerge dihatin biperwerdekirin. Wehajî Endamên Komela li Ewropa de li ser dostanîyê de di nava hemû milletan de li seransî Cîhanê de dihatin biperwerdekirin; jibervêyekêjî ve Komela me durujmê dostanîyê, aşîtyê, belê biratîyê di nava Gelan de bi bendekî ve ji pênc bendên bigehî ve di destûra xwe de dabû bixistin.

Arifê Duwem piştî şikestian leşkerê wî li Sozik û Henderînê de bi rawestandîna şer ve û bi pêkhatina peymna 29 Hizêrana sala 1966 de hate bineçarbûn. Di vê peymnana hanê de

Rêjima Arifê Duwem bi hin daxwazên Kurd ve pê hate birûniştin. Serekê Wizîran wê çaxê Bezaz bû. Arifê Duwem ligel Bezaz de nedixwestin, ku ew pirsîyarîya Kurd bidin biçarekirin; belkî ku ew careke din bi aşîtî ve şûreşa Kurd ji hevdû ve bidin bixistin û ew kurdan xwe bi xwe ve bi bera hevbidin. Ev siyaseta hanê her û her Ingilîzan di tevaya serdarîya Imperetorîya xweyî kolonyalî de beramber bi gelên Jêrsete ve didatn bicihanîn. Ev siyaseta bi nav û bang ve: ji hev cihêkirin û serdarîkirin.

Bezazê Nokerê Ingilîz ev siyaseta hanê li Kurdistanê de date bicihanîn. Belê ev siyaseta çewt û xwar tanî demê hate biserkevtin. Kur pir pê hatin biazardan û biêşandin. Herwehajî Komela me jî bi vê siyaseta hanê ve hate biêşandin. Lê vê siyaseta hanêyî çewt û xwar hîç xwe nikarîbû li ber pêşveçûna xebata miletê Kurd de bide biragirtin. Xebata miletê Kurd her û her ber bi pêş ve dihate bikevtin.

Di sala 1968 de careke din Basîyên faşî bi wergerandina rêjîma Bezaz ve ji bona ser serdarîya Iraqê de hatin bikevtin. Careke din wan şerekî giran li Kurdistanê de datin bidadan. Careke din miletê me di bin Rêberîya Barzanî de bi qehremanî û mêrxasî ve û herwehajî hêzên pêşverû û demokratên Erebi beramberî Basîyan ve hatin birawestandin. Rewş û zîmeta Basîyan roj bi roj ve bêtir û bêtir nebaştir dibû, ku ew di encamê dawî de ligel Kurd de bi lihevhatina 11 Avdara Sala 1970 de hatin bineçarkirin. Ev lihevhatina mêjûyî di xebata Iraqê de bi saya xebata miletê Kurd ve, bi saya xebata miletê Erebi ve li Iraqê de û herwehajî bi yarmetîya gewreyî Sovyêtê Mezin ve ji bona Erebi û kurd ve bi vê lihevhatina mezin ve hate bicîhatin.

Peymana 11 Avdarê rûpelekî mêjûyî nuh li Iraqê de date bivekirin. Aşîtî li Kurdistanê de careke din hate bidîtin. Tevaya gelê Iraqê bi vê peymanan hanê ve pê hate bidilşad û bibextiyarîkirin. Li seranserî welêt de govend û dilan bû. Miletê Iraqê bi carekê ve ji dil û can piştgirtina vê peymanan mêjûyî didate bigirtin. Hemû hêzên pêşverû li seranserî Cîhanê de bi vê peymanan pîroz ve dihatin dilşadbûn û wan gelê Iraqê bi vê lihevhatina mêjûyî dve di navbera Rêberîya

Kurd de bi Serokitîya Barzanî ve, bi Serokitîya Hesên El-Bekir ve û bi Serokitîya Sedam Husên didatin bipîrozkerin.

Peymana 11 Avdarê cihekî xweş ji bona xebata gelê Iraqê bi dijî Kevneperestîyê û Hêzên Impiryalîyê ve date bivekirin. Hêzên Pêşverû li seranserê Rojhilata Navînî de bi vê lihevhatina mêjûyî de hatin bidilşadbûn û wan tede jî xurtbûna xwe bi dijî Kevneperestîyê û Impiryalizmê ve didatin bidîtin. Bes û bi tenha ve Partîya Bas li Surî de di bin Rêberîya Qiralkê Erebbî Eflaq de daxuyanîyek dût û dirêj bi dijî Peymana 11 Avdarê date biderxistin. Vê partîya hanê hêrîşeke mezin ji bona ser vê peymana mêjûyî di mêjûwa gelê Iraqê de date bianîn.

Şovînîzma Erebbî hîç jî serpehatîyên Gelan û hêjbêtir ji mêjûwa xebata xwe jî bi dijî Serdarîya Bêgane ve nehatîye bifêrkirin. Gelê Erebbî xebateke dût û dirêj bi dijî serdarîya bêgeneyî Osmanî ve bêtir ji pêncsed salî de date bikirin. Wî jî daxwaza Ewtonomî ji xwe re didate bikirin. Herwehaja xebata wî bi dijî serdarîya Impiryalizma Ingilîzî û Firensî ve piştî Cenga Cîhanî Yekem dihate biderkevtin; jiber ku Impiryalizma Ingilîzî, Firensî û Rusî di Peymana Sayks-Pîko de di gulana sala 1916 de li bajarê Berûde de Rojhilata Navînîyî li jêr dewleta Osmanî de di nava xwe de dane biparvekirin. Wehaja pêrejî Kurdistan jî hate biparvekirin. Kurdistan, ji dêlva ku ew bi du perçe ve dihate biderkevtin, di piştî Cenga Cîhanîyî Yekem de li ser bingehên vê peymana hanê de bi çar perçan ve hate biparvekirin.

Basîyên Surî di bin Rêberîya Qele Erebbî de, di bin rêberîya Mişel Eflaq de ev rastîyên mêjûyî bi carekê ve didatin bijîbîrakirin û wan bi herawayekî ve didatin bixwestin, ku ew mîletê kurd di Lula Erebbî de bidin bihilandin. Bes û bi tenha ve Qiralkên mîna Eflak dikarin weha ziyane bi mîletê xwe ve bidin bigihandin û ew bi dijî pêşveçûna Merovanîyê ve bi rehperestî ve bêtin birawestandin.

Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de bi vê girêda Peymana 11 Avdara sala 1970 ve di navbera Rêberîya Kurd û Dewleta Iraqê de pê hate bidilşad û bibextiyarkirin. Wê bi hemû hêz û hinrên xwe ve li seranserê Ewropa de piştî

vê Peymana pîroz didate bigirtin. Ev Peymana pîroz ne bes tenê li qzanc û kara gelê kurd de dihate biderkevtin; lêbelêjî ew li berjewendî û qazanca gelê Ereb de bi xwe jî ve dihate biderkevtin, belê ew li qazanca hemû gelê Iraqê de dihate biderkevtin.

Cara pêşî bû, ku di mêjûwa Rojhilata navînî de pirsîyarîya Kurd bi şeweyekî demokrasî ve û bi rezamendîya gelê Kurd ve hatibû biçarekirin. Belê vî Peymana mêjûyî dergehêkî mezin li ber xebata Kurd de li seranserî Kurdistanê de date bivekirin û ew bi lêdaneke mezin ve ji bona Kevneperestîyê û Impiryalizmê dihate biderkevtin.

Çend hêzên Pêşverû bi vê Peymana mêjûyî ve dihatin bibextiyarkirin, weha deha hêzên Kevneperest û Impiryalyê pê dihatin bizikreş û bikînkirin. Wan tep, dolabên vîlik û pîlanên xwe li ser vê Peymana mêjûyî de didatin bitevinkirin. Kevneperestîya Erebî û herwehaji Kevneperestîya Kurd jî bi hemû karinên xwe ve bi dijî vê lihevhatina hanê de bi handana hêzên Kevneperestîyê ve li seranserî Rojhilata Navînî de û herwehaji pêrejî bi alîkarîya Impiryalizmê, nemaze Impiryalizma Emerîkî ve dihatin birawestandin.

Çarekirina pirsîyarîya Kurd li Iraqê de bi vê şeweyê demokrasî ve li ser berjewendîya Kurd û Ereb de bi mîxekî sengîn û dirêj ve di tabûta hêzên Reş de di Rojhilata Navîn de dihate biderkevtin. Herwehaji çarekirina vê pirsîyarîya milî li vî welatê hanê de bi yarmetîya Sovyêtê ve bi gîsnekî ve di nava çavên Impiryalizmê de dihate biderkevtin.

Berzbûna ala dostanîyê di nava Iraqê û Sovyêtê de di vî cihê giringî sitracî de li ser Tengava Farisî de pir bi metirsî ve dihate bidîtin, ji ya ku bêtir ji 80 tanî 85 der sed ji Tîna Çapan û Dewletên Ewropa Rojava tere têtin bibiderbaskirin. Lûlên neftê, rehên jîna abûrîya Dewletên Impiryalizmê tere têtin biderbaskirin. Ev cihê ku bêtir ji 60 der sed ji Nefta Cîhanê di Rojhilata Navînî de tere biderxistin. Belê bi dehan sal ve ew ji bal Kompanîyên Impiryalizmê de her û her dihate bitalankirin. Herwehaji Kurdistanê me jî tede ji 8 der sed ji tevaya nefta Cîhanêyî dozandî tere tere bidîtin.

Dostaniya Iraqê lîgek Sovyêtê bi qazanc, berjewendî û kara gelê Iraqê ve û herwehaji bi sûda hemû gelên Rojhilata Navînî ve dhate biderkevtin û ew zor bi Impiryalizma Emerîkî ve bi giran ve dihate biderkevtin; jibervêyeka hanê ve wê hemû hêz û hinerên xwe di Rojhilata Navîn de ji bona rûxandina vê peymanê mêjûyî di jîna gelê Iraqê de û herwehaji di mêjûwa Rojhilata Navîn de dane bikarxistin.

Şovînzîma Erebi bi carekê ve bi çarekirina pirsîyarîya Kurd ve li Iraqê de nedidate bibawerîkirin. Wê her û her didate bikarkirin, ku ew bi darê zorê û di rêya leşkerî de vê xebata gelê Kurd bide bişikenandin. Lê gava bi şer û ceng ve ew nehatin biserkevtin û pêrejî roj bi roj ve xebata Kurd ew bi pêrûniştina dozên Kurd ve didate bineçarkirin. Bi neçarî ve wê bi bê dilî xwe ve peymanê 11 Avdarê di sala 1970 de ligel Rêberîya Kurd de date bigirêdan, ji bona ku ew piçekî bêhna xwe bide bivedan û heger jî bête bikirin, ku ew bi aşîti ve şûreşa Kurd bide bixistin. Hêjîbêtir wê ji Dostên wê bide bidûrkirin. Şovînzîma Erebi xwe ji bona nava kirasê pêşverû date bixistin. Wê rûwê xweyî reşî Faşî bi pêşverû ve didate bixuyanîkirin û wê her û her ji rûxandina peymanê 11 Avdarê bi her awayekî ve didate bikarkirin. Wê şev û roj bi erebkirina Kurdistanê ve, bi girtin û kuştina Welatperwerên Kurd ve û herwehaji bi kuştina Idrîs Barzanî û Barzanî ve ji xwe re date bihewildan. Wê pilanek dabû bidanîn, ku ew bi yekcarê ve şureşa Kurd bide biwêrankirin.

Vê Rêjîma Faşî şev û roj xwe ji bona ceng û şer li ser Kurdistanê de didate biamadekirin. Piştî ku çar sal li ser Peymana 11 Avdarê de hatin biderbasbûn, bi alîkarîya Ingilîz ve Rêjîma Iraqê pilana xweyî Ewtonomî date bibelavkirin, ya ku ew li ser destên Ingilîz de jê re hatibû bidanin. Di vê pilana Dewleta Iraqê de tevaya Peymana 11 Avdara sala 1970 hatibû bihilanin.

Miletê Kurd bi rastî û durustî ve didate bixwestin, ku Peymana 11 Avdarê bête bicihanîn; jiber ku daxwaza gelê Kurd bi dadwerî ve dihate biderkevtin. Ji dêlva ku Rêjîma Faşîyî Iraqê guh bi berjewendî û qazanca gelê Iraqê ve bi giştî

ve bide bidan, wê şerekî man û nemanê li Kurdistanê de date bidadan.

Barzanî baş didate bizanîn, ku şer û ceng rojekê ji rojan li qazanca Kurd û Ereb de nebû. Ew ji dil û can dijî şer û cengê bû. Wî bi her awayekî ve ji bona Rêjîma Iraqê didate bibangkirin, ku ew vê pirsîyarîya hanê bi şeweyekî aşîti ve bide biçarekirin; jiber bi şer û cengê ve tucarî pirsîyarîya Kurd nayêtê biçarekirin. Lê Şovînizma Erebî xwe bi carekê ve ji bona ceng û şer dabû biamadekirin. Herwehaji wê vê carê xwe bi pêşverû ve didate bilidarxistin û wê Kurd û xebata wîyî azadîxwaz vê carê bi paşverû ve li qelem de didate bixistin.

Paşverû û Kevneperestîya Kurd jî her û her wê jî ji alîyê xwe de agirê şer û cengê didatin bidadan û wan li Kurdistanê de dahol û zurna cengê lêdidan û wan fermanên Kevneperestên Rojhilata Navînî bi giştî ve û nemaze yê Şahîşahê Iranê didatin bicihanîn. Vê Kevneperestîya hanê bi carekê ve xwe li ser kirinên xwînmijîya Şahîşahê Iranê de beramber bi Kurd û hêzên pêşverû ve li seranserî Rojhilata Navînî de date bijibîrakin û wan jêre şabaş, dahol û zurna lêdidan.

Herwehaji Impiryalizma Emerî di rêya Kisincer de didate bixwestin, ku ew vê şûreşa hanê ji bona berjewendîyên xwe û derxistina Sovyêtê ji tevaya Rojhilata Navînî û pêrejî ji Iraqê de bide bigorîkin. Herwehaji wê bi pirsîyarîya Kurd ve ji xwe re bi nala kaxezeke listikê ve pê didate biyarîkin.

Borcuwazîya Kurd bi lez û bez ve xwe li ser tevaya mêjûwa Kurd de didate bijibîrakin. Wê taktîk bi sitratîcîyê ve didate bikin û wê sitratîcî bi taktîkê ve didate biveguhertin. Wê Dost û Dujmin bi heh re didatin biveguhertin, ku ev di tevaya xebata azadîxwaza Kurd de bi bê nimûne ve dihate biderkevtin.

Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de, ya ku wê her û her xebat ji bona ragihandina rewş û zîneta Kurdistanê bi bîr û bawerîya Cîhanê ve didate bikin, herwehaji wê pêrejî xwe bi beşekî ve ji xebata azadîxwazîya seranserî Cîhanê de û pêrejî ji xebata azadîxwazîya Kurdistnê de didate bidîtin. Wê didate bixuyanîkin, ku Dujminên hemû miletan li seranserî Cîhanê de her û her Kevneperestî û hêzên

Impiryalistî têtin biderkevtin. Hîç rojekê ji rojan de xebata Gelekî ji bona zadîyê, serbestîyê û serxwebûna xwe ve di rêya Impiryalistîyê û Kevneperestîyê de nehatiye biserkevtin. Dujminê Kurd yê herî mezin her û her bi Impiryalîyê ve û nemaze bi Impiryalîya Emerîkî û Kevneperestîyê ve û bi taybetî Şahînşahê Iranî ve têtê biderkevtin, yê ku ew her û her bi Xwînmij û Xwînrîjê Kurd û hêzên Pêşverû ve di Rojhilata Navînî de û bi serdejî ve bi Cadermê Impiryalizma Emerîkî ve di Rojhilata Navînî de dihate biderkevtin. Kevneperestîya Kurd weha hatibû biharbûn, ku ew bi dijî her bîr û bawerîyeke weha ve bi ceng û şer ve dihate bidakevtin. Wê Merovên weha bi van bîr û bawerîyên hanê ve bi xurifandî ve didan bixuyanîkirin. Xebata Kurd, ev xebata ku ew weha ji bal seranserî hêzên Pêşverû û Aştîxwaz de piştê wê dihate bigirtin, ew bi bê piştgirtin ve hate bimayîn. Ew bi tenha xwe ve bi pêpişt ve hate bimayîn û bes û bi tenha ve piştê wê piştê wê li Dujminê de hatibûn bimayîn.

Borcuwazîya Kurdî gen û genî xwe date bitenhaxwekirin. Wê pîlanên Rêjîma Faşîyî Iraqê dane biserxistin. Di encamê dawî de wê xwe bi werîsê Hevalbendên xwe ve date bidarvekirin û pêrejî wê şûreşa Kurd date bixistin.

Rêjîma Faşîyî Basî ev kêsa hanê li Kurd de ji xwe re date bianîn û wê şerekî germ û dir li Kurdistanê de date bivêxistin. Ew bi pêşverû ve dihate biderkevtin û Kurd jî bi paşverû ve dihate biderkevtin.

Barzanî, Kalê, Pîrî serpêhatî baş didate bidîtin, bê ka Kurd di çî tengavîyê de hatîye bikevtin. Di mêjûwa vî Mêrxasî de care pêşî bû, gava ku ev şerê hanê Rêjîma Begdadê li ser Kurdistanê de date bivêxistin, ew ji bona nava Derketîyên Kurd hate bihatin, ji yê ku ew ji bal leşkerê Iraqê de şev û roj ji bal balafirirên wîna de bi fosfor û nepal de dihatin bibombakirin û bibarandin. Wî bi kûrîni û girî ve date bidestpêkirin. Belê xebata Kurd weha di nava dujwarîyê de hate bikevtin. Lêbelê mîletê Kurd careke din careke din jî bi mêrxasî û qehremanî ve li ber xwe de tevî li amadebûna leşkerê Iraqî jî de date bidan û leşkerê Iraqî nikarîbû hîç bihata biserkevtin. Pêşmergeên Qehreman bi dil û can ve li ber xaka

xwe, şeref û namûsa xwe de beramberî Faşîya Erebî, beramberî Rehperestên Basîyî Faşî didatin bidan.

Bi şer û ceng ve xebata kurdistanê biqelskirin; belê roj bi roj ve ew dihate bigeş û bixurtkirin û leşkerê Faşîstên Iraqê bi rûxandinê ve dihatin bixelatkirin. Hêz û hinerên wî bi sedûbîst hezar Supah ve têra şerkirina Pêşmergan didatin bikirin. Her rev pişk û para wan bû; jibervêyekêjî ve vê Rêjîma hanê, ya ku wê weha xwe bi pêşverû ve li qelemê de didate bixistin û ya ku jêre weha li dahol û zurnê jî de dihate bilêdan, bi lez û bez ve wê xwe ji bona bextê Kîsincer û Şahînsahê Iranê ji bona rûxandina şûreşa Kurd date biavêtin. Sedam û Şah di şeşê avdarê de di sala 1975 de li bajarê Cezairê de hevdû dane bimirç û bimaçîkirin, ku di encamê vê mirç û maçîkirinê de Peymana Cezair di vê roja şûm de hate bipêkhatin.

Belê xebata Kurd vê carê ew ne bi leşkerî ve, lê ew bi siyasî ve hate bişikenadin û birûxandin. Ew vê carê ne li ser destên Dujminên me de, lêbelê ew li ser destên Borcuwazîya me de hate bişikenadin û birûxandin.

Ev Peymanan Cezair di navbera Sedam û Şah de bi alîkarîya xweserî Impiryalizma Emerîkî ve hate bipêkhatin. Rêjîma Iraqê piştî xwe ji hêzên pêşverû demokrat li Iraqê de date bibadan û wê bi hezaran ji wan ve ji bona binê zindanan date bixistin û herwehaji bi sedan ji wan ve wê dane bidarvekirin. Wê Dostaniya Sovyêt û Dewletên dinî Sosyalistî bi carekê ve di ser guhên xwe re date biavêtin. Wê pîlana Ewtonomîya xwe ji bona Kurdisanê date bijibîrakirin. Wê şerekî mezin ji bona ser her tiştêkî date bidadan, ku navê Kurd li ser de dihate bikirin. Bêtir ji pêncsed hezar Hejar û Perîşanên Kurd wê ji bona jêrî Iraqê dane bisergonkirin. Wê xwe rast û durust rûwê xweyî reş, ruwê xweyî faşî û rehperest date biderxistin û bieşkerekirin. Ji yê ku wan jê re li dahol û zirnê de didatin bixistin û şabaşbûna pêşverûtîyê jê re lê didatin bidan, wê ew ji bona binên zindanan tar datin biavêtin û bi dehan ji wan dane bidarvekirin. Wê şerê man û nemanê bi dijî wan hêzên Pêşvrû ve date bilidarxistin.

Şureşa Kurd berî nête birûxandin, careke din Barzanî bi Telegramê me jûyî ve ji bon Hesen El-Bekir û Sedam Husên

ji bona bi aşîfî ve pirsiyarîya Kurd li iraqê de bidin biçarekirin û herwehajî pêrejî wî Salih Yusifî ji bona vê daxwazê ji bona nik wan date birêkirin: jiber ku Barzanî bi başî ve didate bizanîn, ku Peymana Cezair ne bes tenê bi belayekê ve li ser serên Kurd de tête biderkevtin, lê herwehajî ew bi destanekê ve li ser seranserî milletê Kurd û Ereb de bi xwe ve tête biderkevtin. Ev banga Barzanîyî mêjûyî ji bal Serdarên Rêjîma Iraqê de nebes ew nehate bibihîstin, lêbelêjî wan ew di ser guhên xwe re datin biavêtin. Hesên El-Bekir û herwehajî Sedam dane bizanîn: ku pirsiyarîya Kurd li Kurdistanê Iraqê de heta heta nema careke din ew serê xwe dide birakirin.

Belê şûreşa Kurd hate birûxandin. Piranîya Pêşmege ji Iranê hatin biçûyîn. Lê salek li ser ketina şûreşa Kurdistanê de nehate biderbasbûn, careke din milletê Kurd di bin Rêberîya Barzanî de bi dijî Rêjîma Iraqê ve çek dane birahiştin û bi mêrxasî û gernasî ve Pêşmergeên Kurdistanê Şûreşa 26 Gulanê di sala 1976 de dane bivêxistin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de xweser piştî kevtina Şûreşa 11 Ilulê Kongirê xwe di sala 1975 de di havînê de li Berlîna Rojava de date bigirtin. Di vî Kongirê mêjûyî de di mêjûwa Komela me de careke din wê ew siyaseta xwar date birastkirin. Komela me ji bona ser rêya rast û durust û cihê wêyî serûştî di nava Xwendevanên Pêşverû û Aştîxwaz de li seranserî Cîhanê de hate bivegerandin. Herwehajî Komela me date bixuyanîkirin, ku xebata milletê Kurd bes û bi tenha ve li ser Rêça Markisizmê- Lêninîzmê de tête biçarekirin.

Çûn li ser Rêça Markisizmê de di bin Rêberîya Karker û Cotkarên Kurdistanê de dê xebata me bête biserkevtin û ew dê bi serxwebûn û xweşbûna jînê ve bête bitac û bixelatkirin.

Borcuwazîya kurd nikare vî vê nameya perstî azadîyê, serxwebûnê û xeşbûna jînê li Kurdistanê de tanî serî bide bigihandin.

Her û her xebata milletê me bi ketinê ve hatîye bidawîkirin; jiber ku ew her û her dihate biberavêtin. Ji sala 1880 de, ji dema Şûreşa Şêx Ubeydula de li Şemdînan de, ya ku ew bi Şûreşa pêşîyî milîyî Kurdistan ve tête biderkevtin, herwehajî

Şûreşên dinî Kurd jî çî ya Simkoyê Şikakî, yanjî ya Şêx Mehmud, yanjî yên Barzanîyan, yanjî ya Şêx Seid yanjî yên Araratê û Dirsimê û herwehajî Şureşa 11 Ilulê, tevî ku Welatperwerên Kurdistanê jî canên xwe bi mêrxasî û gernasî jî ve di rêya Kurdistanê de dane bigorîkirin, tevî li hemû dilsozîya wan Welatperweran jî de Şûreşên wan hemû hatin bikevtin; jiber ku ew her û her di bin Rêberîya Gundîyan de dihatin bikirin. Tevaya serpehatîya Merovanîyê ji me re dide bixuyanîkirin, ku Şûreşên di bin rêberîya Gundîyan de hatine bikirin, ew bi armancên xwe ve nehatine bigihandin û ew di dawîya dawî de bi ketinê ve hatine bidawîkirin. Pêrejî hemû Şûreşên Kurd bi raperîn ve ji bona liberxwedanê ji destên zor û sitema Dujmin dihatin bikirin; lêbelê ew bi dûrbûn ve ji canê dema xwe ve dihatin biderkevtin. Herwehajî ew di demekê de dihatin bikirin, ku ew bi dema Derebegîyê de yanjî di dema Borcuwazîyê de dihatin bikirin, ku ew herdu Sustêmên hanê di seranserî Cîhanê de dema wanî mêtûyî hatibû biderbaskirin.

Di sala 1975 de, di wê dema ku Şureşa Kurd hate birûxandin, di dema ku Borcuwazîya Kurd Rêberîya vê Şûreşê didta bikirin; belê di bin Rêberîya wê de ev Şûreşa Borcuwazîyî mezin hate birûxandin, belê di vê dema hanê de Şûreşa miletê Vîyetnam li gewretirîn hêza Impiryalîya Cîhanî, Impiryalîya Emerîkî de hate biserkevtin û ew ji Vîyetnamê hate bibezandin, bipengizandin û biderkirin. Ev rûxandinên Impiryalizma Firesî û herweyajî Impiryalizma Emerîkî ji Vîyetnamê tevde bi saya xebata miletê Vîyetnamê û çûna wî li ser rêça Markisizmê - Léninizmê de hate bicîhatin. Ev rêça Markisizmê - Leninizmê û berzkirina ala sor ala Komonostîyê li Vîyetnamê de xebata gelê Vîyetnamê bi serkevtinê ve hate bitac û bixelatkirin.

Wehajî bes û bi tenha ve çûn li ser rêça Markisizmê - Leninizmê de û berzkirin ala sor ala Komonostîyê di nava Kurdistana me de ew bi Vîyetnama Rojhilata Navîn ve têtê bikirin. Ev nebes bi hêvîya gelê Kurd ve têtê biderkevtin; lêbelê ev bi hêvîya hemû Gelên Rojhilata Navîn ve bi carekê ve têtê biderkevtin.

Ev bîr û bawerîyên rast û durust ji yên ku Komela me ji tevaya Xwendekarên Kurd re didtae binaskirin û tevaya serpêhatîya Miletên Jêrdest di xebata wanî azadîxwazîyê de ji bona ber destên Xebatvanên Kurd didate bidanîn.

Çûn li ser rêca Markisizmê - Lêninîzmê de û berzîkirin ala dostanîyê ligel Sovyêtê û Partîya Leninê mezin de xebata gelê Kurdistanê bi serkevtinê ve dê bête bitac û bixelatîkirin.

Berî vexistina Şûreşa Gulanê di 26. 5. 1976 de Barzanî date bixuyanîkirin, ku wî di jîna xwe de gewretirîn Şaşbûn daye bikirin, gava ku wî piştî xwe bi Emerîka ve date bigirêdan. Herwehajî wîna di havîna wê sala de nameyeke dûr û dirêj ji bona Rêberê Sovyêtê Birêjinêv re date birêkirin, ku ew têde bi eşkere ve giringbûna dostanîya Kurd ligel Sovyêtê de dide bixuyanîkirin; belê li ser bengehê vê dostanîya hanê de xebata gelê Kurd tête bitac û bixelatîkirin. Herwehajî wî giringbûna vê dostanî di mêjûwa xebate me de ji bona Zarokên xwe jî date bixuyanîkirin.

Bi serkevtina Şûreşa Iranê di 12. 2. 1979 de Barzanî piştî wê ji dil û can ve date bigirtin. Di 3. 3. 1979 de wî date bixwestin, ku ew ji bona Iranê bête bivegerandin. Berî vê demê bi du hevtîyan ve Dostên Sovyêtê bi vê vegeerê ve hatin biagehdarîkirin.

Lê Barzanî Rêberê Kurdî Mezin di 1. 3. 1979 de li nexweşxaneyekê de li ser destên Siyayî de hate bikuştin. Wan nehiştin, ku ev Qehremanê Mezin careke din ji bona nava welatê û miletê xwe û herwehajî ji bona nava mal û zarokên bête bivegerandin.

Di seranserî mêjûwa Komela me de her û her Barzanî ji dil û can ve piştî vê Komelê didate bigirtin û wî ew bi Wênerên Kurd ve li derv de didate bixuyanîkirin. Komela me jî pir ji vî Mêrxas û Gernasê Kurdistanê ve didate bihezîkirin. Her û her wê didate bixuyanîkirin, ku hêrîşên li ser Barzanî de bi hêrîşên li ser xebata azadîxwazî Kurd de dihatin biderkevtin. Vî Merovê hanê bêtir ji pêncî salî bi dilsozî ve û qehremanî ve ji bona miletê kurd date bixebat û bikevtileftîkirin. Navê Kurd û Kurdistanê li seranserî Dunyayê de bi mêrxasî, bi başî, bi çakî ve didate bixuyanîkirin. Ji Barzanî re her û her Selah El-Dînê

Eyubî û herwehajî Ehmedê Xanî bi nimûne ve dihatin biderkevtin.

Di sala 1970 de Wênerên Komela me ji Barzanî dane bipirskirin: Em çi li Ewropa de ji bona Kurd bidin bikin? Şîreta wî ji bona me çi ye? Barzanî bi dilekî germ ve û bi dengê nerm ve li wan de date bivegerandin: Dostên me pîrbikin û Dujminên me kêmbikin. Evaya bi tevaya şîreta Barzanî ve ji bona Endamên Komele Xwendekarên Kurd li Ewropa de dihate biderkevtin. Çend ev bîr û bawerîya hanê bi rast û durust ve dihate biderkevtin. Çend kûr û bi nêrx ve ev bîr û bawerîya hanê ji bona Xwendekarên Kurd ve dihate biderkevtin. Barzanî bi başî ve li ser xebata Komela me û herwehajî cihê wê de di ragiyandinê de li derve de ji bona miletê Kurd didate bizanîn.

Ev Gernasê hanê hate bimirin. Komela me di bîrweriyên vî Gernasî de her û her şûpa wîyî mêjûyî û cihê wîyî mêjûyî di xebata me de didate bixuyanîkirin. Herwehajî wê xebata Barzanîyî pêncî salî bi hemû kûr û kêmanîyên xwe jî ve ew bi rûpelên pir xweş û geş ve di xebata Xelkên Kurdistanê de têtin biderkevtin.

Bi kevtina Şûreşa Kurd di sala 1975 de valabûneke mezin di tevaya xebata Borcuwazîya Kurdî gen û genî de hate bidîtin. Wênerên wê bi fermana Şah û Kevneperestîyê ve bi Kaxezên Zer ve li ser Barzanî de bi devavêtinê ve hatin bidakevtin. Wan didatin bixwestin, piştî ku ew nav û nîsanên wî bi carekê ve ji nava gelê Kurd bidin bixistin û birakirin, belê ku ew xebata gelê Kurdî pêncî salî bi carekê ve ji bîra wî bidin bibirin. Ew Merovên hanê Komela me yek li dû yê din de ew bi rûreşî û rûsarî ve didatin biderxistin û wê ji tevaya gelê Kurd re mêjûwa wan Merovan, wan Hestîkojan di mêjûwa xebata me de didate bixuyanîkirin; jibervê yeka hanê jî ve ji valî û li walî de di bin vî navî yanî yê din de devavêtin ji bona Komela me dihate bihatin; jiber ku bes û bi tenha ve vê Komela xweşevist, welatperwer, demokrat û pêşverû ji dil û can ve li ber mêjûwa Kurd û xebata wîna de bi dijî Kevneperestîyê ve, bi dijî talankiriina Kurdistanê ve ji bal Serdarên Bêgane de, herwehajî bi dijî bende û kolekirina

Kurdistanê ve didate bidan. Komela me pêrejî her û her ji bona ser rêya rast û durust ji bona qazanc û berjewendîya Kurd dihate biçûyîn. Pêrejî wê her û her durujmê dostanîyê ligel milletên Ereb, Turk Iranî de didate biberz û bibalakirin. Her û her wê didate bixuyanîkirin: ku azadîya me Kurdan bi azadîya van Gelan ve tête bigirêdan û azadîya van Gelan jî bi zadîya me Kurdan ve tête bigirêdan. Bê azadîya Kurdistanê ev meletên hanê zadîyê ji xwe re nadin bidîtin û neji ew rojeke ji rojan de di nava welatên xwe de ji xwe re demokrasîyê dikarin bidin bidîtin. Jibervêyeka hanê tevaya Endamên me bi canê dostanîyê û biratîyê ligel milletên Ereb, Turk Iranî de dihatin biperwerdekirin.

Şureşa Gulanê durujmê: Demokrasî ji bona Iraqê û Ewtonomîyeke rast û durust ji bona Kurdiastanê û herwehajî rûxandina Rêjîma Faşîyî Basî Sedamî li Iraqê de û pêkanîna Rêjîmeke demokratîyî ligel hev de û çarekirina pirsê Kurd de date biberzkirin. Ev durujmê hanê jî Komela me li Ewropa de date biberz û balakirin. Di derbasbûna demê re di hêrîşên Rêjîma Basî de li ser hemû hêzên pêşverû û demokrat de ew jî hatin bineçarîkirin, ku ew jî ji bona şer û cengê lîgek Rêjîma Sedam de bêtin bidakevtin û ew jî durjmiê Şureşa Gulana pîroz bidin biberzkirin. Herwehajî Komela me karên van Pêşvrû û Demokratên Iraqê date bipîrozkirin û wê ji dil û can piştgirtina pêkanîna Berekî Welatîyî Demokratî li Iraqê de date date bidaxwazîkirin.

Bîr û bawerîyên Barzanî bi rast û durust ve hatin biderkevtin. Herdu Rêjîmên Iraqê û Iranê tûşî belayeke mizin li ser Peymana 6 Avdara sala 1975 de hatin bikirin.

Dewleta Iraqê di 22. 9. 1980 de şerekî mezin mîna Cenga Biruskîyî Israilî li ser Iranê de date bivêxistin û pêrejî wê xweser bendên Peymana 6 Avdara sala 1975 de date bihilanîn; belê mirç û maçînên Şah ligel Sedam de li Cezairê de û rûxandina Şureşa Kurd di encamê dawî de bi hoyê Ceng û Şêr ve li ser Iranê de hate biderkevtin. Ev Cenga Qadisîya Sedam va bi bêtir ji şeş salan ve di ser re tête biderbaskirin. Rev, ketin, bazdan û girtina xakê Iraqê her û her bi nav û nîşana leşkerê Faşîyê Sedam ve têtin biderkevtin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de di roja pêşî de date bixuyanîkirin, ku vêxistina vê Cenga Birûskî li ser miletê Iranê de ji bal Sedam de ew bi fermana Kevneperestîya Erebî û nemaze Kevneperestîya Siudî ve û bi yarmetîya Impiryalizma Emerîkî ve hatiye bivêxistin.

Komela me piştê gelên Iranê di vê cenga ne rewê de date bigirtin û ev cenga hanê rûxandina Rêjîma Sedam dide bidawîkirin. Li ber tevaya gelê Iraqê de sê pirsîyarîyên giring û gewre têtin bidîtin:

1. Divê ev cenga hanê bi ruxandina Rêjîma Sedam ve û bi lihevhatineke aşîfî ve di navbera Iran û Iraqê de li ser berjewendîya gelên Iraqî û Iranî de bi dijî Kevneperestîyê û Impiryalizmê ve bête bidawîkirin,
2. Divê Rêjîmeke Demokrasîyî ligelhev de ji tevaya hêzên Pêşverû, Demokrat û yên din bête bipêkhatin,
3. Divê pirsîyasîya Kurd li Iraqê de di bin nav û nîşana: Demokratî ji bona Iraqê û Ewtonomîyeke rast û durust ji bona Kurdistanê bête biçarekirin.

Di 28/29. 11. 1980 de Berê Welatîyî Demokratî li Iraqê de ji bona van armancên berz û bilin, ji bona çarekirina pirsîyarîya Desthilatîyê di Iraqê de, ji bona bi dawîanîna ceng û şer di navbera Iraqê û Iranê de, ji bona demokratîkirina civaka Iraqê û berzîkirina dostanîyê di nava hemû hêzên Pêşverû û Demokrat de li seranserî Cîhanê de hate bipêkhatin. Herwehajî wê durujmê dostanîyê ligel Sovyête de date biberzîkirin.

Komela me ji dil û can ve piştê tevaya siyaseta vî Berê Welatîyî Demokratîyî Iraqî date bigirtin û wê tevaya siyaseta xwe bi beramberî Iraqê ve li ser ronahîya siyaseta vî Berê Welatîyî Demokratî de date bidanîn.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de bi xebat û xurtbûna vî Berê Welatîyî Demokratîyî Iraqî ve dihate bibextîyarbûn û bidilşadbûn; jiber ku siyaseta vî Berê hêvîyeke gewre û mezin li ber tevaya civaka Iraqê de didate bivekirin. Belê ev siyaseta rast û durust ji bona çarekirina hemû pirsîyarîyan ve dihate biderkevtin, ji yên ku pê gelê Iraqê bi Kurd û Ereb ve dihatin biberamberkirin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de her û her didate bixuyanîkirin, ku Rêjîma Faşîyî Sedam li Iraqê de dê li ser destên gelê Iraqê de bête birûxandin. Herwehajî dûr yanjî nêzîk dê ev şerê hanê bi qazanc û berjewedîya Iraqê û Iranê ve bête bidawîkirin. Di vî şerê hanê de di Cenga Qadisîya Sedam tanî niha bêtir ji milyonek Merov ji herdu alîyan de hatîye bikuştin. Pêtir ji pencsed milyar dolar zîyan bi herdu alîyan ve hatîye bikevtin. Ev şerê hanê hêjî berdewame. Tenûra Cenga Qadisîya Sedam her û her bi hezaran Merov ve dide bişûtandin; jiber ku Peymana Cezair di navbera Sedam Şah de di 6 Avdara sala 1975 de hate bigirêdan.

Talankirina Kurdistanê ji bal Faşîya Basîyên Efleqî de ji poz û bivilên wan de bi carekê ve hate biderkevtin. Iraq hate biwêrankirin; lê hêjî Şer û Cenga Qadisîya Sedam nehatîye bidawîkirin. Belê çend bi rast û durust ve tete biderkevtin, ku divê bête bibîrxistin: Miletêkî azad miletekî din bi jêr destên xwe ve nade bixistin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de ji roja pêkhatina xwe de ji sala 1956 de her û her guhpêdaneke giring ji bona xebata Kurdistana Turkiyê ji ber giringbûna wêna pê didate bidan, ku bêtir ji 13 melyon Kurd li vî perçê Kurdistanê de têtin bijîyandin, herwehajî ya ku wê bi dirêjbûna dehan sal ve Rêberîya xebata Kurdistanê bi carekê ve didate bikin. Şûreşên gewreyî mezin ji bona azadî, serbestî û serxwebûna Kurdistanê li vî perçê hanê de hatine bikin. Yek ji gewretirîn şûreşên me di sala 1925 de di bin Rêberîya Şêx Seidê Piran de beramberî zordarî û sitema Toranî hate bivêxistin. Herwehajî şûreşên gewreyî din jî mîna şûreşa Aratê û Dêrsimêyî dawî li Kurdistana Tukiyê de hatin bikin, ji yê ku wan ji sala 1936 tanî sala 1938 de dane bidirêjkirin.

Toranîyên Turk ev şûreşên hanê bi dirbûn ve bi hovbûn ve didatin bitemirandin û bi hezaran sedhezaran ji Hejar û Perîşanên Kurdan didatin bikuştin; belê wan bi hezaran ve ji Zarok û pîrekên Kurdistanê bi saxî ve didatin bisûtandin. Wan Rêberên şûreşê bi saxî ve dane bigirtin û wan ew ji bona ber dadgeha serxwebûnê datin bidan û wan ew dane

bidarvekirin. Toranîyên Faşî li ser çiyayên Araratê de bi bilindbûna 15 mitran ve bi tîpên latîniyî gewre ve dane binivîsandin: Evaya goristana Kurdistanê ye.

Navê Kurdistanê ji hemû ferheng û neqşên welêt hate biderxistin û Kurd bi mîna Tûrkên Ciyayî ve dihatin binaskirin. Ji sala 1925 de tanî sala 1952 de Mufetişê Turkîyî Giştî di raportê xweyî nehênî de date bixuyanîkirin, yê ku ew ji bal Welatperwerên Kurd hate bibelavkirin, ew di wî raportê xwe de dide binivîsandin: ku ew siyaseta turkirina Kurd nehate biserkevtin. Ew kurdên, yên ku ew ji bona dorhêla Enqera, Istenbolê Izmîrê de hatibûn bisorgonkirin, wan nav û nîsanên xwe nedabûn bijibîrakirin. Herwehaji ew Turkên, yên ku ew ji bona şûna wan li Kurdistanê de hatibûn bicîkirin, ew tevde bi fêrî Kurdî ve hatine bikirin. Bi kurtî ve wî di raporta xwe de topavetina siyaseta turkirina Kurdistanê date bixuyanîkirin. Kurdan zimanê xwe, rabûn û rûniştên xwe didatin biparastin û şiyarbûna milî di nava Kurdistanê de her û her dihate bigeşkirin.

Di sala 1961 de gava ku şureşa Kurdistana Iraqê date bidestpêkirin, tevaya Kurdên li Kurdistana Turkiyê de ji dil û can ve piştgirtina vê şureşa hanê datin bigirtin. Belê di vê şureşa hanê de hêvîya rizgarkirin û serbestîya xwe didatin bidîtin. Herwehaji pêwendîyên giring û gewre ligel Barzanî de didatin bidanîn û bigirtin. Rojekê ji rojan de wan bi mal û canên xwe ve bi pêşkeşkirinê ve bi merdî ve ji bona parastin û xurtbûna vê şureşa Kurdî mezin nedane biterxemînkirin. Wan û herwehaji pêrejî tevaya xelkên Kurdistanê bi carekê ve bi hemû hêz û hinrên xwe ve piştî vê şureşa hanê di bin Rêberîya Barzanî de didatin bigirtin. Xelkên Kurdistana Iraqê di şerê man û nemanê de bi tenha xwe ve nedihatin biderkevtin. Li seranserî Kurdistanê de tevaya milletê Kurd ji bona piştgirtina vê şureşa hanê bi mal û canên xwe ve dihate bidagirtin. Ev şureşaya bi şureşa Kurdistanê ve bi carekê ve dihate biderkevtin; jîbervêyekêjî ve ev şureşa hanê bi gewretirîn û bi xurtirîn şureş ve di mêjûwa xebata me de dihate biderkevtin; jîbervêyekêjî ve Rêberê wê Barzanî bi gewretirîn Rêberê xebata gelê Kurd ve di mêjûwa wî de dihate

biderkevtin; jiber ku wî xebata kurdistanê di yeketîya wî de didate bidîtin, pêrejî carekê ji caran jî taybetîyên wîyî siyasî perçekirinê jî ji ber çavên wî ve nedihatin biderkevtin.

Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de tevaya Xwendevanên Kurdistanê bi ala xwe de didatin bicivandin. Roleke mezin di vê Komela me de Xwendevanên kurdistanê turkiyê de didatin bilistin. Wan bi tevaya karî û hêzên xwe ve di vê Komelê de didatin bikarkirin. Palpêdaneke mezin ji alîyên van Xwendevanan de ji bona Komela me dihate bikirin. Herwehajî di rêya Endamên Komelê de pêwendîyên giring û xurt ligel Xebatvanên Kurdistanê Turkiyê de nemaze ligel Xwendevanên wê de di nava welêt de dihatin bikirin. Ev pêwendîyên hanê nehîhînî û veşartî bi palpêdaneke biçûk ve dihatin biderkevtin; lêbelê cihekî wanî mezin û şopeke wanî giran di tevgerên Xwendevanên Kurdistanê Turkiyê de dihatin bihiştin; jibervêyeka hanê ve Komela me pêwendîyên xwe li Kurdistanê Turkiyê de didatin bitewkirin û bicihkirin. Hêjbêtir Komela me ligel hêzên siyasî de bi nehîhînî û veşartî ve ji bona birêxistinên siyasî li Kurdistanê Turkiyê de didate bixebatkirin, ku di encamê dawî de bi pêkhatîna Partîya Demokratî Kurdistanê de di salên şêstê de li Kurdistanê Turkiyê de hate bitac û bixelatkirin. Herwehajî Komela me pêwendî di navbera şureşa Kurdistanê Iraqê û hêzên siyasî de li Kurdistanê Turkiyê û perçeyên dinî Kurdistanê de date bipêkanîn. Belê ew bi xelesa pêwendîyê ve di navbera hêzên Xwendevanên seranserî Kurdistanê de dihate biderkevtin. Ev karê hanê pir berekî wîyî giring ji bona ragiyandina bîr û bawerîya Cihanê li ser rewş û zinetên Kurdistanê de dihate biderkevtin. Herwehajî ji bona ku bi lez û bez ve tevaya Xebatvanên Kurdistanê li ser tevaya bûyînên welêt de bêtin biagehdarîkirin.

Jibervêyeka hanê jî ve Rêjîma Faşîya Toranî li Turkiyê de şet û har dibû. Di salên şêsti de wê bi girtina Xwendevan û Siyasîvanên Kurdistanê ve date bidestpêkirin. Wê ew li Istanbolê de ji bona ber dadgehê de didatin bidan. Wê didate biqêrîn û bihewarkirin, ku Kurd dixwazin dewleta Kurdistanê bidin biçêkirin.

Lê Komela me bi hemû karînên xwe ve rû li rû de beramberî vê siyaseta Toranî de dihate birawestandin û wê li seranserî Cîhanê de ev siyaseta rehperestî li Turkiyê de didate bitazîkirin. Wê bi sedan belavok û nameyan ve ji bona bîr û bawerîya Cîhanê ve mêjûwa Kurd li Kurdistanê Turkiyê de û pêrejî qehremanîya didate bixuyanîkirin û pêrejî wê qehremanîya liberxwedana Kurd beramberî sitemgerîya Rêjîma Faşîyî Toranî li ser Kurd de didate bieşkerekirin. Wê ji seranserî Cîhanê re didate bixuyanîkirin, bê ka çi siyaseta rehperestî mîna siyaseta Afrîqya Jêrî li Kurdistanê Turkiyê de ji bal dewleta Turk de dihate bicîhatin. Dewleta Turkiyê didate bixwestin, ku nav û nîşanên kurd neyêtin bibihîstin. Lê Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de şev û roj li ber xebata Kurdistanê Turkiyê de didate bidan. Li her bajarekî Ewropa de Endamên Komela me siyaseta Toranî didatin bitazîkirin. Bêtir ji 22 Liqên me li her welatekî Ewropî de çî li Rojhilat de û yanî li Rojava de her û her ragiyadin ji bona xebata Kurdistanê Turkiyê de bi bîr û bawerîya Cîhanê ve didate bigihandin. Vê carê gelê Kurd li Kurdistanê Turkiyê de bi tenha xwe ve nedihate biderkevtin. Ew tarîbûna ku li ser xwebata wîna de ji bal Serdarên Toranî de hatibûn bipoşandin, ew tevde bi carekê ve ji bal Komela xweşvîsta me de hate bitar û bîmarkirin. Konê sedsalê Navînî, yê ku ew ji bal Dewleta Toranîyî Turkî de Nevîyên Cengîzhan, Holako û Teymurleng de li ser Kurdistanê de hatibû bivedan, ew ji bal Xebatvanên Kurdistanê de di salên şestî de dihate biçirandin. Ala şiyarbûna milî careke din li Kurdistanê Turkiyê de dihate biberz û bibalakirin. Dadgehên Turkî nema dikarîbûn vî şapê xebata azadîyê rê li ber de bidin bigirtin û çira hêvîya serxwebûna Kurdistanê bidin bitemirandin, bbelê wê bidin bivemirandin. Bi hezaran serhezaran ve li bajar û gundên Kurdistanê de ji bona xwepêşandîna ji bona mafeyê xwe ve dihatin biderkevtin.

Komela me ev xebata hanê li Kurdistanê Turkiyê de didate bipîrozkirin û ew pê dihate bidilşad û bibextiyarkirin. Wê pêwendîyên xwe ligel Xebatvanên Kurd de li Kurdistanê

bakur de didate bitewkîrin û wê li bîr û bawerîya pêşverû li Kurdistanê de didate bipîştbanîkîrin.

Di salên heftêyî de rêjîma Turkiyê nema dikarîbû rê li ber vê xebata azadîxwazîya Kurdistanê de bi zor û sitemê ve bide bigirtin; jîbervêyeka hanê jî ve wê leşkerên xweyî Komando ji bona nava bajar û gundên me date bidaxistin. Van Komadên Turkî tevaya rûçîk û mejûwa Toranî bi hemû dirbûn û hovîtiya xwe ve didate biderxistin. Reweşa Nevîyên Cengîzhan li Kurdistanê de tevaya seruştiya serdarîya Turkî li Kurdistanê de di seranserî mejuwa wê de didate biderxistin. Belê di sala 1933 de Wezîrê Dadwerîyê li Turkiyê de li ser Kurd de dibêje: Bes û bi tenha ve Turk li Turkiyê de bi Xwedan ve têtin biderkevtin û yên ne Turk bes û bi tenha ve ji wan re yek mafe tete biderkevtin: ew jî ku ew bi Noker û Kole ve bêtin biderkevtin.

Weha Serdarên Toranî di sala 190 de temaşeyî gelê Kurdistanê bi carekê ve didatin bikirin. Zarok, Kal, Pî, Mêr û Jînên Kurdistanê li meydanên gund û bajaran didatin bitazîkîrin. Wan karên weha didatin bikirin, ku Merov mîna Merovan ji ber wan ve dide bişermkîrin; lêbelê Nevîyên Cengîzhan pê dihatin bidilşadkîrin û wan xwe pê didan biserbilindkîrin û bipayekîrin.

Ev karên Komando, ev rewşa hanêyî dir û hov Komela me li seranserî Cîhanê didate bitazîkîrin. Belê li her der û cihî de li ewropa de wê ji bona hemû Merovan ji bona piştgirtina gelê Kurd li Kurdistanê de didate bibangkîrin, da ku ev karên dir û hov bêtin birawestandin; jiber ku ev karên hanê bi dijî mafeyên Merovanîyê ve têtin biderkevtin. Dengên tûrebûnê û bîntengbûnê li ser karên dir û hîvên Komando de li seranserî Cîhanê de hatin biberz û bibalakîrin. Pêrejî xebata gelê Kurd her û her dihate bixurttir û bigestîrkîrin. Çavên milletê Kurd bêtir li ser zor û sitemkarîya Serdarên Toranî de dihatin bivekîrin. Wî baştir û baştir didate bidîtin, ku bes û bi tenha ve xebat ji bona serxwebûna Kurdistanê de bes û bi tenha xwe ve bi rêya xweşbûna jînê ve tete biderkevtin. Belê ew rizgarîkirina wan ji zor û sitema Toranî dide bidawîkîrin.

Piştî sala 1975 de, gava ku Şûreşa Kurdî Borcuwazîyî mezin li ser destên Serdarên Basîyên Faşî de li Begdadê de bi yarmetîya Krvneperestîya Iranî be bi Serokitîya Şahinşah û Rêjîma Turkî ve di bin rêberîya Emerîkî de û bi yarmetîya Kevneperestîya Kurd ve hate birûxandin, bi vê rûxandina şûreşa Kurd ve tevaya xebata azadîxwazîya Kurdistanê ser lê hate bişêlandin. Borcuwazîya Kurd rola xweyî mêjûyî bi eşkere ve topavêtina wêna di hemû warekî de date bidaxuyanîkirin. Rola wê di xebata meyî milî de hatîye bidawîkirin. Wê bi destên xwe ve werîsê xwe ji bona Dujminên Kurdistanê date bifirtotin, yê ku ew pê hate bidarvekirin.

Xebatvanên Kurdistana Tukiye jî mîna Komela me bi vê rastîya hanê ve hatin bigihandin, ku Borcuwazîya meyî hestîkoj nema dikare vê xebata hanê bide biserîkirin û bidawîkirin. Cihê wêyî mêjûyî bi tenha ve li ser sergoyê mêjûyê de hatîye bimayîn. Bes û bi tenha ve rizgarîkirin û serxwebûna Kurdistanê û têde xweşbûna jînê bi namya Karger û Cotkarên Kurdistanê ve li ser rêça Markisizmê - Leninizmê û di bin ala sor de, di bi alal Komonostîyê de tête biderkevtin. Xabtvanên Kurdistana Turkiye bi lez û bez ve ev rastîya xweş û geş ji bona karên xwe dane bixistin. Wan Partîyên Markistî - Leninizmê li Kurdistana Turkiye de dane bisazkirin û bipêkanîn. Belê Partîyên nuh li ser rêyeke nuh de , bi hêvîya têgihîştina xebatê ve bi şeweyekî baştir û çaktir ve hatin biçûyîn, da ku ew di encamê dawî de bi kêmtirîn gorî û kurtirîn dem ve bi armancên xweyî berz û bala ve di serxwebûnê de, di xweşbûna jînê de û herwehajî di pêşvexistina Kurdistanê de bi carekê ve bêtin bigihaştin.

Komela me, komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de bi van bûyînên veguhertinên mezin ve bi pêkhatina van Partîyên Markisizim - Lênenizm ve li Kurdistana Turkiye de pê dihate bidîşadkirin û bibextiyarkirin. Ji dil û can ve wê her û her piştî wan didate bigirtin. Belê bi cara pêşî ve di mêjûwa me de dihate biderkevtin, ku ronahiyeke gewreyî mezin li ber rêya biserkevtina xebata me de dihate biderkevtin. Belê di cara pêşî de dihate biderkevtin, ku tevaya xebata me di bin

Rêberîya Karger û Cotkarên Kurdistanê de li ser bîr û bawerîyên Komonistîyê de têtin bikin, tetin biber û bibalakirin. Belê bi cara pêşî ve dihate biderkevtin, ku biserkevtina xebata me bi hinera pêşveçûna qanûnên jînê ve dihate bigirawkirin. Ev nameya perest, nameya azadîyê, serxwebûnê û xweşbûna jîna Kurdistanê me bi ser mil û hustên Karger û Cotkarên me ve hatîye bikevtin.

Ev bîr û bawerîyên Komonistîyê li Kurdistanê Turkiyê de şev û roj Serdarên Toranîn didin bitirsandin. Xebat li welêt de dihate bigûr û bigeşkerin. Xew nama bi ber cavên Toranîyên Turk ve dihate bikevtin; jiber ku î mîletê mêrxas rêya rastîyê piştî xebata dijwarîyê bi sedan sal ve ji xwe re va dayite bidîtin. Cîhanbîna Markisizmê - Leninizmê va li seranserî Kurdistanê de xwe di nava Cemawerên Kurdistanê de dide bikûr û bifirehkirin û hêjbêztir ew xwe dide bicî û biwarkirin û ew Pêşbînîya biserkevtina xebata me dide bigirawkirin. Tevlivan bîr û bawerîyên hanê jî de hêjbêtir berzkirina dostanîyê ligel Sovyêtê û partîya Lenenî mezin de tevaya xebata ne bi serkevtinê ve û bi serxwebûnê ve dide bitac û bixelatkirin.

Di sala 1974 de Birêjnêv di nameya xweyî mêjûyî de ji bona Barzanî rastîya dilsozîya Dewleta Sovyêtê ji bona piştgirtina xebata gelê Kurd dide bidiyarkirin. Çend ew bîr û bawerîyên hanê bi rast ve dihatin biderkevtin, ji yê ku ew di wê nameya mêjûyî de hatibûn binivîsandin. Çeng bi giringî ve dihate biderkevtin, heger ku Xebatvanên Kurdistanê di wê çaxê de jê sûd û nerx ji xwe re bidana bigirtin. Bê gotin bû, dê şûreşa Kurd neha bikevtin. Belê dê ew bi saya xebata Kurd û bi piştgirtina Sovyêtê ve bi serkevtinê ve bihata bitac û bixelatkirin. Lê rola mêjûyî ya Borcuwazîya me hatibû bidawîkirin. Wê bi dest û lingên xwe ve ji bona kevtina xwe didate bikarkirin. Jibervêyekêjî ve berzkirina dostanîyê ligel Sovyêtê û partîya Lenini mezin bi pirsîyareke jînê ve ji bona bi serkevtina xebata me ve li seranserî Kurdistanê de tete biderkevtin. Xebata her mîletekî li seranserî Cîhanê de li ser Kolonyalizmê, Impiryalizmê de, li ser Krvneperestîyê de di piştî Şûreşa Oktoberî mezin de bi vî awayî ve yanjî bi vî

şeweyî ve yanjî bi yê din ve bi alîkarîya Dewleta Sovyête hatîye biserkevtin. Dostanîya Sovyête ji bona xebata gelê Kurd bi başî ve her û her Xebatvanên Kurdistanê ji demeke dûr û dirêj ve dane binaskirin. Di sala 1921 de Şêx Mehmud di nameya xwe de ji bona Lenin bi eşkere û diyar ve ev rastîya hanê dayite bixuyanîkirin.

Çûn li ser rêça Markisizmê - Leninizme, belê berzkirina ala sor, ala Komonistîyê li asuwê esmanê Kurdistana Tukiye de û pêrejî hildana ala dostanîyê ligel Sovyête û Partîya Leninî Mezin de xebata tevaya Kurdistanê bi serkevtinê ve dide bihêvîkirin. Bi cara pêşî ve tete biderkevtin, ku ev xebata hanê xwe bi serkevtinê ve dide biamadekirin. Tevaya Şûreşên meyî çûyî bi kevtinên xwe ve dihatin biberkirin. Tevaya xebata gelê Kurd ji sala 1880 tanî niha jî de her û her bi kevtinê ve di hate bidawîkirin. Ev xebata kurdistana Turkiyê fenera zadîyê, serxwebûnê û xweşbûna jînê li seranserê Kurdistanê de dide bivêxistin. Kevtina xebata gelê me nema tete bidîtin. Bi serkevtinê de her û her bi pişk û para wî ve bête biderkevtin. Cihê Rêberîya xebata Kurdistanê dûr yanjî nêzik de ew careke din ji bona Kurdistana Turkiyê di encamê dawî de bête bivegerandin. Li wê derê de nemana Serdarîya Bêgane ji rehan de tete bidawîkirin. Kurdistan bi serxwebûnê ve tete bitac û bixelatkirin. Xebata Kurd bi hêviya xebata milletên Turk, Erebi û yêni Iranî ve bi xwe ve tete bikirin; jiber ku xebata Kurdistanê li ser rêya rast û durust de, li ser rêya Markisizmê - Leninizmê de tete biçûyîn û ew ala sor, ala Komonistîyê dide biberz û bibalakirin. Kurdistana me bi Vîyetnama Rojhilata Navînî ve tete bikirin; jibervêyekêjî ve berzkirina ala dostanîyê ligel milletê Turk, Erebi û yêni Iranî de ji bona xebata me zor bi giring ve tete biderkevtin, belê ew bi mercekî bingeşî ve ji bona biserkevtina xebata me li her çar perçên Kurdistanê de tete biderkevtin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewrop de bi çûna li ser vê siyaseta hanê de li Kurdistana Turkiyê de bi bextiyar ve tete biderkevtin û ew jêre her û her biserkevtinê dide bidaxwazkirin. Ew şev û roj jêre piropegenda dide bikirin. Belê ew ji bona tevaya Xebatvanên Kurdistanê re û herwehajî

ji bona seranserî Cîhanê re dide bixuyanîkirin, ku ev xebata Kurd li Kurdistana Turkiyê de bi hestîyê piştê ve ji xebata Kurd ve têtê biderkevtin û tevaya giranbûna xebata me di vê perçê Kurdistanê de bi xwe ve têtê biderkevtin.

Geşbûna xebata Kurd û çûna wîna li ser Rêça Markisizmê - Lêninizmê de cerg û hinavên Toranîyan didatin bilerizandin. Şev û roj xebat her û her dihate bigeştirkirin. Faşîstîyên Turk xewa şevê li ser çavên wan de dihate biherambûn. Jibervêyekê jî ve Generalên Turk di 12 Septembara sala 1980 de bi Kodita ve bi fermana Impiryalîya Emerîkî ve hatin birabûn. Turkiyê bi carekê ve bi zindaneke mezin ve hate bikirin. Bi hezaran ji Kurd û Turkên pêşverû ve ji bona binên zindanên teng û tarî de dane bixistin. Zindanên Enqera, Istenbolê û Izmîrê bi Pêşverû û Demokratên Turk û Aşîtxwazên wî ve hatin bidagirtin. Zindanên li Diyarbêkrê, Mûş, Wan, Bedlîsê û Mêrdînê de, belê li seranserî Kurdistanê de hatin bidagirtin. Bi hezaran ji Xebatvanên Kurdistanê ve di binê van zindanên hanê dihatin biazardan. Bi sedan ve careke din ji wan dihatin bidarvekirin, jiber ku ew bes û bi tenha ve Kurd bûn û wan didate bixwestin, ku ew bi Kurd jî vê bêtin bimayîn. Belê jiber ku wan didate bixwestin, ku êtir bêtir nema ew bi kole û bendebîn, da ku êtir bêtir bes miletê Kurd ji mafeyên xweyî Milî û Merovanîyê bête bi bê pişk û bibêparkirin, da ku êtir bêtir bes Kurdistan bête bitalankirin.

Faşîyên Turk weha didatin bibawerîkirin, ku dê bi zindankirinê, kuştinê û darvekirinê ve xebata miletê Kurd bête bişikendandin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de tevaya rûdanên vî dema hanê li Kurdistana Turkiyê de li seranserî Ewropa û Cîhanê de her û her ji bona miletên Ewropa û Cîhanê de didate biragiyandin. Ew rewş û zinetên dir û hov, yên ku ji bal Faşîtên Turkên Toranî li Kurdistanê de beramber bi Kurd ve dihatin bikirin, wê pê dewleta Turkî li ber bîr û bawerîya Cîhanê de didate bitazîkirin. Wê her û her hêvîya piştgirtina xebata gelê Kurd li Kurdistana Turkiyê de ji bal hemû Merovan de li seranserî Cîhanê de didate bidaxwazkirin.

Herwehaji wê didate bixuyanîkirin: ku ev siyaseta regezperestî ji bal Nevîyên Cengîzخان de beramberî milletê me xebata wî nikare bide bisikenandin; lebelê tev li wan dirbûn û hovbûnên xwe de dê xebata Kurd roj bi roj ve bêtir bête bigeşkirin û herwehaji xebata me ligel miltê Eremenî û Yunanî de şev û rij tete bixurtkirin. Berzkirina dostaniyê û biratiyê ligel birayê meyî Ermenî û birayê meyî Yunanî de bi hêzeke geş û xweş ve; belê bi hêzeke xurt û sengîn ve di xebata Kurdistanê Turkiyê de tete biderkevtin, ku di encamê dawî de ev Komara Turkîyê Faşî li ser destên Kurd de tete birûxandin.

Dewleta Osmanî di seranserî mêjûwa xwe de her û her Milletên Jêrdestên wê ew ji nava xwe bi darê zorê ve didatin biderkirin û bipengizandin. Di encamê dawî de Selteneta Osmanîyê Turkî di Desemberê sala 1918 de hate birûxandin. Milletên Jêrdest piraniya wan ji bindestiya Osmanî hatin birizgarkirin.

Weha Mêjû ji me re careke din dide bixuyanîkirin: ku belê ev Komara hanê, çi jî ku ew bi yarmetiya Kurd ve hate biparastin, di dawîya dawî jî de dê ew li ser destên Kurd de bête birûxandin.

Tevî li dirbûn û hovîtiya Faşîtiya Turkî jî de li Kurdistanê de her û her jî xebata Kurd di bin mercên dujwar de bi xurtî ve tete pêşkevtin.

Tevaya Turkî vaye bi zindaneke mezin ve ji bona hemû xelkên Turkiyê ve hatiye bikirin û herwehaji ew bi wargeheke leşkeriyê mezinî Nato ve û bi taybetî ve ji bona Emerîka hatiye bikirin. Bêtir ji 32 wargehên cengînî ve li ser rûwê Kurdistanê Turkiyê de têtin bidîtin. Tevaya van wargehên cengîniyê hanê bi wargehên cengîniyê Emerîkî ve têtin biderkevtin. Ne bes tenê ew bi dijî xebata gelê Kurd û Turk ve têtin biderkevtin; herwehaji ew bi dijî hemû xebata azdîxwaz de li seranserî Rojhilata Navînî de bi giştî ve tete biderkevtin, hêjbêtir ew bi wargehên xweyî Hesteyî û Rakêtên xwe ve bi dijî Dewletên Sosyaliştî ve û nemaze Sovyete bi xwe ve têtin biderkevtin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de her û her ev siyaseta Berê Natoyî Jêrî bi dijî hemû milletên Rojhilat ve didate bitazîkirin. Wê rûsarî û rûreşîya Serdarên Turk di tevaya reweşt û rewendîya wan de di şeruşîya wan de bi xwe ve didate bieşkerekirin, bê ka ev Faşîyên Turk çend bi dijî hemû hêzên pêşverû û demokrat ve li seranserî Cîhanê de têtin biderkevtin. Ev dewleta Turkîyî hanê zindan û darvekirin li hundurê welêt de û destdirêjîya leşkerî ji bona derve de; destdirêjîya wêna ji bona Quros detevaya reweştên wêyî faşî didin biderxistin. Herwehajî destdirêjîyên wêna li ser Kurdistanê Iraqê de di sala 1983 de, di sala 1984 de têtin biderkevtin. Herwehajî di çavbeliqandîna xwe de ji bona ser Kurdistanê Iraqê de di sala 1985 de di hatina hewara Sedamê Xwînrij de û ji bona xistina Şûreşa Kurdistanê Iraqê de têtin biderkevtin. Xeyalê Faşîya Turk bi vala ve dihate biderkevtin. Xebata Kurdistanê nema êtir dikare bête bixistin; belê dibe ku ew bikaribe jiber mercên xweyî bête biqelskirin. Lêbelê dema me bi dema veguhestinê ve ji sermeyadarîyê ber bi sustêma sosyalîstîyê ve têtin biderkevtin. Nema Faşî dikare xwe li ber hêz û hinerên milletên Jêrdest de bide bigirtin.

Rûxandîna Faşîya Turk bi qanûnmendîya jînê ve bi xwe ve têtin biderkevtin. Dê ev Faşîya hanê li ser destên Kurd de di bin rêberîya Markisizmê - Lêninîzmê de, bi berzîkirina ala sor, ala Komonîstîyê ve di nava Kurdistanê me de bête birûxandin. Eva bi mezgînîyê ve têtin biderkevtin; belê ew bi xweş mujde ve ji bona hemû gelê Kurdistanê ve têtin biderkevtin.

Ev serdarîya demên sedsalên navînîyî Nevîyên Cengîzîxan di nava Kurdistanê me de ji sala 1514 de dê ew di vî sedsalên bîstan de bête bidawîkirin.

Li Kurdistanê Iranê de ji sala 1880 de Şûreşa Şêx Ubeydulahyê Nehrî li Şemîdanan de bi şûreşa pêşîyî milî ve li Kurdistanê de date bidestpêkirin. Vê şûreşa mezin tevaya Serdarîya Iranî û Osmanî li Kurdistanê de date bihejandin û wê bingehê taktîk û sîtratîcîya siyaseta gelê Kurd date bidanîn. Belê ev şûreşa mezin piştî xebata dujwar bi yarmetîya Impîryalizma Ingilîzî ve hate bidawîkirin. Cihêkî wêyî taybetî di xebata me de hate bimayîn.

Kurdistana Iranê her û her xwebata xwe bi dijî serdarîya Şahinşahî ve didate bikin. Wî Şûreşa Simko û herwehajî Komara Mehabadê bi xapandinê ve date bixistin. Xebata gelê Kurd li Kurdistana Iranê rojekê ji rojan de ne hatîye birawestandin. Belê wê di dema pêkhatina Komara Mehabadê de di sala 1946 de rêberîya tevaya xebata gelê Kurd didate bikin û ew bi hêvîya tevaya xebata gelê Kurd ve dihate biderkevtin. Xebatvanên Kurdistanê bi carekê ve xwe li dora ala vê Komara Demokrasî de didatin bikomkirin, ya ku ew bi yarmetîya Leşkerê Sor ve hatibû bipêkhatin. Barzanî di sala 1945 de ji bona Kurdistana Iranê hate bihatin û wî bi mîrxasî û qehremanî ve piştê Komara Demokrasî didate bigirtin û ew bi perçeyekî ve jê dihate biderkevtin. Wê Komarê jî di bin Rêberîya Pêşewerê Kurd Qazî Mohamed de qedir û rêzên mezin ji bona tevaya Barzanîyan didate bigirtin, ji yê ku ew ji bal Kevnreperestîya Erebi de bi yarmetîya Ingilîz ve li Kurdistana Iraqê dihatin bişerkirin.

Komara Mehabadê li ser destên Dewleta Iranê bi yarmetîya Impiryalizma Ingilîzî û Emerîkî ve hate birûxandin. Cara pêşî di biryara xwe de Civata Parastinê ya Yekîtiya Netewan; belê ev bi biryara wêyî yekem ve dihate biderkevtin, li ser daxwaza Emerîkî de Leşkerê Sor ji Iranê de hate bikişandin. Bi kişandina Leşkerê Sor ve ji Iranê de Rêjîma Paşverûyî Iranî bi xapandinê ve; belê bi mehna birêxistina helbijartineke aşîfî ve ji bona nava Kurdistanê hate bikevtin û Komara Mehabadê û herwehajî Komara Ezerbêcanî Demokrasî jî di sala 1947 de hatin biruxandin.

Rêjîma Iranê Qazî Mohamed û Hevalên wî di wê salê de li Mehabadê de di meydana Çarçiran de datin bidarvekirin; belê li wê meydana ku têde Komara Mehabadê hatibû bidazanîn.

Barzanî kir û nekir, wî nikarîbû Qazî Mohamed ligel xwe de ji Mehabadê bide bikişandin. Lê wî Barzanî pir hedû dane bihimbêzkirin. Hêstir ji çavên wan de dihatin niherikandin. Qazî yek amanet ji bona Barzanî date bidan: Ew ji ala Serokê Komarê bû. Yek daxwaza wî ji Barzanî hebû: ku ew vê ala Kurdistanê, ala Komara Mehabadê bide biparastin. Belê Barzanî ew ala hanê di tevaya mêjûwa xwe de date biparastin

û yek ji gewretirîn temînîyên wî ji Mesud bû: ku ew vê Ala hanê bide biparastin.

Belê Barzanî ew Ala Perest di hemû qonaxên xebatên xwe de date biparastin û wî ew berî mirina xwe ji bona Mesud date sipartin, da ku ew wê Alê bide biparastin. Ew Ala Perestî Piroz niha li nik Mesud de tête biparastin.

Barzanî pistî şerekî giran û sengîn bi beramberî Leşkerên Iranî, Turkî û Iraqî ve bi dirêjîya 53 rojan ve di 17. 6. 1947 de di çemê Aras re hate biderbasbûn û ew ligel 500 Qehremanîyên Barzanîyî din de ji bona Sovyête hatin biçûyîn. Barzanî di van şerên hanê de ligel Barzanîyên din de tevaya Merxasîya Kurd û gernasîya wî didate biderxistin û bixuyanîkirin. Dujmin her û her ji ber wan ve dihate bibezandin.

Bi ruxandina Komara Mehabadê, darvekirina Qazî Mohamed û Hevalên dinî wî ve xebata gelê Kurd li Kurdistana Iranê de rojekê ji rojan de ji bona mafeyê xweyî milî û ji bona ruxandina Rêjîma Iranîyî Kevneperest bi Serokitîya Şah ve nehate birawestandin. Partîya Demokratî Kurdistan, Partîya Qazî Mohamed di 16 . 8. 1945 de li Bajarê Mehabadê de hate bipêkhatin, wê her û her ala xebatê li Kurdistana Iranê de date bibe û bibalakirin.

Komela me di tevaya mêjûwa xwe de her u her ji dil û can ve li ber vê xebata hanê de didate bidan û wê tevaya siyaseta Rêjîma Şahîyî Kevneperest bi beramberî Kurd ve û herwehaji bi beramberî tevaya gelên Iranî de didate birût û biqûtîkirin. Her û her wê ew bi Canderme Impiryalizma Emerîkî ve li Rojhilata Navînî de didate biderxistin. Hêjbêtir pêrejî wê ew bi Dujminê yekem ve ji bona tevaya xebata gelê Kurd ve li Kurdistana Iranê de didate bidanîn.

Vê xebata Komela me Rêjîma Şah li seranserî Ewropa de didate bitazîkirin û ew xebata wê bi yarmetîyekê ve ji bona xebata gelê Kurd li Kurdistana Iranê de dihate biderkevtin.

Xwendevanên Kurd ji Kurdistana Iranê de di nava Komela me de di danîna siyaseta wêyî pêşverû de roleke mezin didatin bilîstin û wan her û her ev Komela xweşevist didane bipêşvexistin.

Komela me di siyaseta xwe de beramberî kurdistana Iranê de her û her li ser siyaseta Partîya Demokratî Kurdistana Iranê de dihate biçûyîn; jiber ku bi siyaseteke rast û durust ve dihate biderkevtin.

Komela me di hemû beşdarîyên xweyî Welatî de yanî di beşdarîyên xweyî Cîhanî de cihekî taybetîyî mezin ji bona rewş û zînetên Kurdistana Iranê de didate bidan, Cihê Kuristanan Iranê di xebata Xwendvanên kurd de bi cihekî taybetî ve dihate biderkevtin; jiber ku Kevneperestîya Kurd bi caran ve didate bixwestin, ku ew vê siyaseta rast û durustî Komela me bi beramberî Şah ve bi dijî qazanc û berjewendîya Kurd ve bide biveguhertin.

Komela me her û her bi dilsozî ve li ser siyaseta tazîkirina Rêjîma Şahînsahê xwe firoş, Nokerê Impiryalizma Emerîkî de dihate bimayîn.

Komela me baş didate bizanîn, ku her çavgirtinek li ser siyaseta Şah de di encamê dawî de bi zîyana Kurd ve dê bête badawîkirin; belê vê siyaseta hanêyî çewt û xwar ji bal Kevneperestîya Kurd de ew bi hoyekî ve ji bona ruxandina wêna ve tete biderkevtin.

Xebata milletê Kurd û herwehajî xebata gelên Iranî bi dijî Rêjîma Şahînsahî ve bêhnekî jî ne hate birawestandin. Ew her û her li ser liberxwedana xwe de bi beramberî vî Kabûsê hanê ve, bi beramberî vî Xwefiroşê Hestîkojî ve li ser sifra Impiryalizma Emerîkî de dihatin biçûyîn. Ne Savkên wî û ne jî zindanên Evînên wî, ne jî hildana sêpîyên wî li seranserî Iranê de dikaribûn bêhnekî xebata gelên Iranî bidin birawestandin. Xebat her û her bi pileyekî bilindtir ve ber bi pêş ve dihate bicûyîn. Gorîyên mezin her roj li ser rêya ruxandina Rejîma Şahînsah de dihatin bigorîkirin. Di encamê dawî de bi saya xebata gelên Iranî de Rejîma Şahînsahî di 22. 2. 1979 de bi beşdarbûna gelên Iranê ve hate biruxandin. Ev Rêjîma Şah, Canderemê Impiryalizma Emerîkî di piştî 37 salan de ji serdarîya reşî Şah de li Iranê de hate biruxandin. 37 sal xebata bi bêwêçan ve bi dijî vê rêjîma Merkuj ve, bi dijî vê Rêjîma xweforoş ve her û her ew dihate bikirin.

Şûreşa gelên Iranê li ser Sustêma Şahinşahî û ruxandina wê de veguhertineke mezin ji bona Rojhilata Navînî de date bixistin. Komara Islamêyî Iranî hate bipêkhatin. Tevaya hêz û hinerên Pêşverû û Demokrat ew bi vê Şûreşa Gelên Iranî de hatin bibextiyarbûn. Gelê Kurd jî mîna hemû Gelên Rojhilat ji dil û can ve piştta vê şûreşa pîroz didatin bigirtin. Herwehajî Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa jî de bi serkevtina vê şûreşa pîroz ve û bi ruxandina Şah, Nokerê Impiryalizma Emerîkî ve di Rojhilata navînî de dihate bidilşad û bibextiyarîkirin.

Komela me giringbûna vê şûreşê û cihê wêyî mêjûyî di xebata Gelên Iranî de didate bixuyanîkirin. Di roja pêşî de bi serketina wê ve Komela me piştta vê şûreşê date bigirtin û wê tevaya hêzên xwe ji bona liberxwedana vê şûreşê de date bikarxistin.

Ev Şûreşa hanê bi xwe ve bi pêwistîyeke mêjûyî ve di jîna civaka Iranê de li ser rêya pêşkevtina civakî, abûrî, siyasî û zanyarî de dihate biderkevtin. Çînîya Kevneperestî Komberadorî Borcuwazî hate birûxandin. Hêzên Hejar û Perîşanan li Iranê de bi hêz, hiner û arduwên vê şûreşa hanê ve dihatin biderkevtin.

Ev Şûreşa Gelêrî ji seranserî Cîhanê re date bixuyanîkirin, ku miltên Iranê dixwazin bi zadî û serbestî ve bêtin bijîyandin.

Bêtir ji 36 000 Karmendên Emerîkî li Iranê de bi rast û durustî ve serdarî li gelên Iranê de didatin bikirin û wan dewlemendîya wêna ligel Kevneperestên iranî de bi hev re ji xwe re didatin bitalanîkirin û hêjbêtir bi serdejî ve wan bi hev re gelên Iranê didatin bikole û bibendekirin. Ew rojên reş û tarî di mêjûwa gelên Iranî de hatin bidawîkirin.

Miletê Kurd li Kurdistana Iranê de wî jî mîna hemû gelên Iranî de xebateke dujwar û dirêj bi dijî Rêjîma Şah ve didate bikirin, ku di encamê dawî de ew Meternîxê Rojhilata Navînî hate biruxandin. Gelên Iranê bi vê ruxandina hanê ve pê hatin bidilşad û bibextirkirin.

Rojeke xweş û geş di mêjûwa Iranê de date bidestpêkirin. Rêjîma Şah hate buruxandin. Bi hezaran sedhezaran ji Perîşan û Rebenên Iranê de desthilatîya welêt ji bona nava destên xwe

ve dane bixistin. Hemû gelên Iranê ji bona hilanîna zor û sitemê li ser xwe de û herwehaji ji bona hilanîna zor û sitema milî jî de dihatin bihêvîkirin.

Miletê Kurd jî mîna hemû milletên din li Iranê de ji yê ne Farisî de hêvîya çarenûsa xwe di nava çarsînorên Iranê de didate bidîtin. Wan jî çavdêriya gihandina mafeyê xwe milî jî didatin bikirin.

Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de ji rojên pêşiyî Şûreşê de Wênerên xwe

ji bona pêwndiyê li Iranê de ligel hezên Pêşverû de li wêderê de data birêkirin. Wê siyaseta xwe bi beramberî Şûreşa Iranê ve date bixuyanîkirin û herwehaji pêrejî wê siyaseta xwe bi baramberî çarekirina pirsiyariya milî li Iranê de bi giştî ve û bi beramberî pirsiyariya Kurd ve bi taybetî ve date bixuyanîkirin. Wê rewş û zînetên milîyî bi taybetî ve li Iranê de date bixuyanîkirin. Piraniya milletên li Iranê de bi Faris ve nayêtin biderkevtin; jibervêyeka hanê jî ve cihê pirsiyariya milî li Iranê de bi giringtir ve ji cihê pirsiyariya milî ve li Iraqê de tête biderkevtin.

Iran nikare xwe bide bipêşvexistin û ew bi şeweyekî demokrasî ve bête bijiyandin, heger ku ew pirsiyariya milî li ser bingehê demokrasî de nede biçarekirin. Herwehaji wê ji bona Xebatvanên Kurdistana Iranê de tevaya serpehatiya Şûreşa 14. Gelawêja sala 1958 de li Iraqê de û herwehaji pêrejî wê tevaya serpehatiya Şûreşa 11. Ilula sala 1961 de li Kurdistana Iraqê de didate bixuyanîkirin. Wê didate bixuyanîkirin, ku xebata gelê Kurd dikare bi şeweyekî aşîti ve bêtir bi hinek ji mafeyên xweyî milî ve di vê dema hanê de bête bigihandin, heger ku li Kurdistanê de şer neyête bivêxistin. Şervêxistin di vê dema hanê de ne li berjewendî û qazanca Kurdistanê de tête biderkevtin. Xebata Kurd divê her û her bi beşekî ve ji xebata pêşverû û demokrat de li Iranê de bête biderkevtin. Divê ew her û her ligel hêzên Pêşverû û Demokrat de bête bikirin. Bêyî van hêzên hanê dê ew bi zîyana Kurd û xebata wî ve bête bidawîkirin. Herwehaji wê ji dil û can ve piştî xebata gelê Kurd li Iranê de ji bona Ewtonomî li Kurdistana Iranê de didate bigirtin. Lêbelê

Komela me bi eşkrebûn û diyarbûn ve date bixuyanîkirin, ku Serdarên Iranîyî Islamî nikarin bi hîç corekî ve xebata milî li Iranê de bidin biçarekirin. Gelê Kurd gereke ku ew vê hêvîyê ji van Serdarên niha de nede bikin. Divê ew bi nermî û bînfîrehbûn ve daxwaza xebata xwe bide bikin; lê ne ku ew bi serê govendê ve ji bona bicihanîna Evtonomî li seranserî Iranê de ji xwe re bidin bigirtin. Ev karaya bi Kurd ve tenê ve nikare bête biçarekirin. Ev karaya divê ligel miletê Ezerbêcanî de, ligel miletê Erebi de, ligel miletê Bilocistanê de û ligel hêzên pêşverû û demokratên Farisî de û bi taybetî ve ligel hêzên karger û Cotkaran de li seranserî Iranê de bête bikin.

Vê bawerîya Komela me ji xwe re cihekî xweş li bal hêzên Kurdî Pêşverû û Demokrat de û herwehaji wê cihekî xweş ji xwe re li bal hêzên Pêşverûli û Demokrat de seranserî Iranê de didate biwergirtin. Jibervêyeka hanê jî ve Daxuyanîya Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de li ser çarekirina pirsîyarîya Kurd de li Iranê de di Rojname Merdum de bi Kurdî û Farisî ve hate bibelavkirin.

Komela me her û her bi eşkere û diyar ve bîr û bawerîya xwe di vê pîrsa giring û pêwîst de ji bona miletê Kurd li Kurdistanan Iranê de didate bidesrxistin. Wê Baş didate bizanîn, ku li Kurdistanan Iranê de hêzên Kevneperest, hêzên ser bi Sevak ve û yê ku ew ji bal mayînen Rêjîma Şah de dihatin bipîştgirtin, ew niha hêstirên xweyî germ li ser Kurd de didin birijandin. Kirina Kurdistanê bi qada ceng û şer ve ew bi zîyana Kurd ve tete bidawîkirin. Her destdirêjîyek ji bal Rêjîma Sedam de ji bona Kurdên Iranê ew dê bi zîyana Kurdên Iranê ve bête bidawîkirin. Sedamê Xwînrij, Mêrkuj û Diktatorê Iraqê wê çawan bikaribe yarmetîya Kurdên Iranê bide bikin? di deme ku wî Kurdistanan Iraqê û herwehaji Iraq bi zindaneke mezin û gewre ve ji bona tevaya gelê Iraqê de dayîte bikin? Divê serpêhatîya Şah bi beramberî şûreşa Kurdistanan Iraqê ve her û her li ber çawan de bête bidanîn û divê ew her û her neyete bijîbîrkin.

Serdarên Bêganên Kurdistanê tucarî ji dil û can ve nikarin yarmetîya Kurd bidin bikin; heger ku ew jî ji neçarî ve, yanjî ji bona taktîkê ve carekê ji caran jî bidin bikin, yanjî ew

dixwazin bidin bikin, bes û bi tenha ve vê didin bikin, da ku ew wi ji bona qaznc û berjewendîya xwe bikaribin bidin bikaranîn û da ku ew wi di encamê dawî de bikaribin ji hevdû ve bidin bixistin. Heger ku Serdarên Bêgane li Kurdistana Iarnê de dixwazin yarmetîya Kurdên Iraqê, ji bona nimû ne ji bal Serdarên Iranê de bête bikin, ma gelo çima ew daxwazên Kurdên Iranê nayînin bicihanîn? Yanjî heger ku Sedam Husên dixwaze yarmetîya Kurdên Iranê ji bona daxwazên wan ve bi beramberî Iranê ve bide bigirtin, ma gelo çima ew bi daxwazên Kurdên Iraqê ve nayête birûnistin? Bêgotine, ku ev siyaseta hanê ji serî tanî pîyan ve bêhn jê tete biderkevtin. Jibervêyekêjî ve divê Kurd pir bi şiyarbûn ve beramberî van Serdarên Begane ve bête biderkevtin. Taktîkkirin di siyasete de bi tiştêkî li rê ve tete biderkevtin; nabe ku ew taktîka hanê bi sitratîciyê ve bête biderkevtin û di encamê dawî de ew bi ruxandina wê tevgerê ve bête bidawîkirin. Bi baştirîn nimûne ve „piştgirtina“ Şah ji bona şureşa Kurd li Kurdistana Iraqê de tete biderkevtin. Belê ew yarmetî û piştgirtina wî di dawîya dawî de bi hoyê ruxandina wê ve hate biderkevtin. yanjî ji bona nimûne ve piştgirtina Melên Iranîyî nuh ji bona şureşa Kurd ve li Kurdistana Iraqê de, ji yê ku rojekê ji rojan ve bawerîya wan bi çarekirina pirsîyarîya milî ve nayête bidîtin û hêjîbêtir navê Kurdistanê yanjî Partîya Demokratî Kurdistana Iraqê bi ser zimanê wan ve nayête bikevtin û heger jî zimanê wan jî betê bişikenandin, ew nikarin navê şureşa Kurd bidin bigotin. Ma gelo dê çawan ev Rîdirêjên hanê piştî xebata me bidin bigirtin? Raste, ku ew îro bi pêwistî me ve têtin biderkevtin. Raste, ku em jî tanî radeyekî bi pêwistî wan ve têtin biderkevtin. Lê nabe, ku em xwe bi dostanîya wan ve ji bona me bidin bixapandin. Herwehajî divê Xebatvanên Kurdistana Iranê jî ew rojekê ji rojan de xwe bi Rêjîma Sedam ve nedin bixapandin. Herdu Dewlet bi pêxîla hevdû ve bi ceng û şer ve li ser talanîyê de, li ser firehkirina hinera xwe de di Rojhilata Navînî de hatine bikevtin. Kurd divê ji vî şerê hanê de destvala neyête biderkevtin. Ev şerê hanê di navbera Iraq û Iranê de dê ew her û her bi cengên gewretir û girantir di nava wan de bête biaviskirin. Ew xelesa yekbûna wanî mêjûyî li ser

Kurd de hate bişikenandin. Ew xelesa hanê careke din bi hêsanî ve bi ser hev de nayête bigihandin. Kurd divê ji van dijûnên hanê ji xwe re sûd û kar bide biwergirtin. Divê ew ji xwe re ji bona Rêjîmeke Demokrasî li Iraqê û herwehaji li Iranê de bidin bixebatkin, ku di nava wan de pirsîyarîya Kurd bi şeweyekî demokrasî ve bête biçarekin.

Nimûneye din, dewleta Surî ji bona hêzên Pêşverû li Iraqê de û herwehaji li Kurdistanê de dide bipîştgirtin. Ev karaya di nava hêzên Pêşverû de di Kurdistanê de bi rezamendî ve tete biderkevtin, lê li Surî de Kurd nikare bi cejna Newroza xwe ve bête birabûn; tevî ku hemû hêzên Kurd li Surî de pişt Dewleta Surî bi dijî Impiryalizmê û Kevneperestîyê ve didin bigirtin.

Weha Komela me ev rastîyên hanê ji bona Xebatvanên Kurdistana Iranê de didate bixuyanîkin.

Demêke dirêj di ser Şûreşa Iramê re nehate biderbaskirin, Melên wê dianên xwe bi dijî hêzên Pêşverû ve li seranserî Iranê didatin biqîç û bitûjkin. Wan şer li ser Kurd de dane bivêxistin û herwehaji wan bi hezaran ji baştirîn Lawên Iranê ve ji bona binên zindanan ve datin biavêtin. Belê Careke din Zindana Evînê bi baştirîn Lawên Iranê ve hate bidagirtin. Kuştin û bidarvekin li seranserî welêt de bi mîna vexwarina taseke av ve dihatin biderkevtin. Hemû şop û rewşa Şûreşa Iranê bi carekê ve hatin bijibîrkin.

Belê Şah hate biruxandin, ku pê tevaya gelên Iranê hatin bidilşad û bibextiyarkirin, bi hêvîya ku ew ji xwe re weşbûna jînê û bicihanîna canê demokrasîyê li seranserî Iranê de û herwehaji pêrejî çarekirina pîrsa milî li Iranê de bidin bidîtin. Ji dêlva vê hêvîya hanê ve careke din zordarî, lê vê carê di bin navekî din de dihate biderkevtin.

Zordarî li Kurdistana Iranê de di bin nav û nîşana Irana Mezin de dihate bîkin û ew vê carê di bin nav û nîşana Musulmantîyê de dihate bîkin. Nav bi cuda ve dihate biderkevtin, lê cewhr bi mîna xwe ve hatibû bimayîn. Heger ku ew ne baştir nebûya, ew bi xwe ve ji bona Kurd ve bi baştir ve ne dihate biderkevtin.

Komela me denhgê xweyî tûrebûnê bi beramberî van kirinên hanê ve date biderxistin û wê date bixuyanîkirin, ku ev karên hanêyî nerewa bi hîç corekî ve li qazanc û berjewendîya gelên Iranê de û neji ew li qazanc û berjewendîya Komara Islamî de li Iranê de têtin biderkevtin; ji delva ku ew pê bête bixurtkirin, ew pê her û her têtê biqelskirin.

Herwehaji Komela me ev karên Rêjîma Islamîyî Iranî date bitawanbarkirin, yê ku ew bi beramberî hêzên Pêşverû li Iranê de û nemaza bi bareamberî Tude ve dihatin bikin. Pêrejî wê tevaya kîna xwe bi beramberî vê Rêjîma hanê de bi girtina Dostê Komele Alî Gewêj û bi kuştina Mamostayê Kurd û Rêberê xeba gelê Kurd Hesên Qelçî ve date biderxistin. Ev herdu û weha bi dehan jî ve ji Welatperwerên dinî Iranî de ji yê Dostên Komela me de dihatin bigirtin yanji bikuştin.

Komela me li ser rewş û zinetên Kurdistana Iranê de date biderxistin, ku dê xebata gelê Kurd di encamê dawî de bête biserxistin. Herwehaji dê ev şeva tarî, ya ku wê konê xwe li ser Iranê de dayîte bigirtin, ew nayête bidirêjkirin û dê li paş wê de şefeqa sor bête biderkevtin.

Ne Melan, ne jî Şah û ne jî ji yê berî wî û wan de dikrîbûn bi darêzorê ve Desthilatîya xwe di mêjûwê de bidin bizalkirin. Mêjûwa tevaya merovanîyê her û her bi pêş ve têtê bikevtin. Demên weha teng û tar di ser hemû miletan re di vê Cîhana me de hatine biderbasbûn. Bê gotine, ev dema teng û tar, ya ku ew li ser miletên Iranê de têtê biderbaskirin, emrê wê bi emrê pîvanekê ve têtê biderkevtin. Biserkevtin. Demokrasî û Ewtonomîyeke rast û durust ji bona gelê Kurd re û herwehaji ji bona gelên Iranîyî din re dê bête bicihanîn. Durujmê dostanîyê li Iranê de di nava hemû miletên Iranî de dê her û her bête biberz û bibalakirin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de ji dil û can ve piştî xebata gelê Kurd li Iranî de ji bona Demokratî ji bona Iranê û Ewtonomî ji bona Kurdistana Iranê de dide bigirtin. Miletê me li Kurdistana Iranê de dê bi ser van Reşkên şevê de bête biserkevtin.. Rojek dê bête bihatin, ku dê têtê tevaya gelên Iranê bi bextiyarî ve ligel hevdu de bêtin

bijîyandin. Ew roja hanê ne bi dûr ve têtê biderkevtin. Dê ew bi saya xebata gelên Iranî de bête biserkevtin. Komela me her û her xebatê ji bona vê roja pîroz de dide bipiştgirtin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de ji roja pêkhatina wê de di sala 1956 de tanî îro ji her û her wê pêwendîyen giring û xurt ligel partî û sazmandîyên Xwendevanan de ji yê Kurdên Surî de didate bikirin. Her û her wê pêwendîya xwe ligel wan de didate bixurtkirin û wê yarmetîya Xwendevanan li wir de ji bona rêxistin û karkirinê de li ser rêyeke rast û durust de û pêrejî ji bona berzkirin û bilindkirina durujmê hevkarîyê û dostanîyê de ligel hêzên Erebyî pêşverû de li ser qazanc û berjewendîya Gelê Kurd û Ereb de didate bikirin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de di salên şêstî de, gava ku Welatperwerên Kurd ji bal Nasirîyan de hatin bigirtin, ji bona razîkirina wan Şovînzîma Erebî û Dewleta Turkî de bi xurtî dijî vê siyaseta hanê ve date bikarkirin. Wê her û her ew siyaseta hanê bi beramberî Kurd ve li Surî de didate bitazîkirin. Wê jê re li seranserî Cîhanê de dengên tûrebûnê û dengên tawanbarîkirina wê siyaseta Rehperest didate bicivandin. Komela me date bixuyanîkirin, ku ev siyaseta hanê li qazanc gelê Ereb de têtê biderkevtin, belkî ew her û her li qazanca Dujminên Ereb de têtê biderkevtin. Rêya rast û durust bi beramberî Kurd ve bi pê rûniştinê ve bi mafeyî wîyî milî ve çî di warê siyaseta de, yanjî di warê civakî de, yanjî di warê zanyarîyê de têtê biderkevtin.

Herweahjî di van salên şêstî de Kembera Erebî û siyaseta Amara Serjimra jirêderkevtîyî sala 1962 ve hatin biderkevtin, ku di encamê wê Amara Serjimara hanê de bêtir ji 100 000 Merov bi yekcarî ve bi Bêgane ve hatin biderkevtin û ew ji mafeyên Neşînvaniyê de hatin bibepişk û bibêbehrkirin. Weha Bav bi Surî ve dihate biderkevtin û Dê bi Bêgane ve dihate biderkevtin. Xweh û Bira ji hev dihatin bicihêkirin. Yek ji wan bi Surî ve dihate biderkevtin û yek ji wan bi Bêgane ve dihate biderkevtin. Pircaran jî Cêwî yek ji wan bi Surî ve û yê din bi Bêgane ve dihate biderkevtin. Di nava her malek Kurd

de bigir li Cezîrê de weha xêzek di nivî re hatibû birakişandin: Nîvê malê bi Surî ve dihatin biderkevtin û nîvê din bi Begane ve dihatin biderkevtin.

Ev siyaseta Rehperest di salên şêstî de ji bal Yusif Melek Dilsoz û Şêwirdarê Efleqan de hatibû bipêşkeşkirin û ev bîr û bawerîyên hanê di rêya Mohamed Teleb Hilal de di Rojnma Partîya Basî de hatibûn bibelavkirin û ew bi Pirogrameke giştî ve li ser Kurdên Surî de dihatin biderkevtin, bê ka çawan ew bêtin bineman û qirkirin; jiber ku ew bi Israila Duwem ve dihatin bidanin.

Weha ev Pirograma hanê jî, ya ku Mohamed Teleb Hilal ew ji Hevalê xweyî xebatê, Dilsozê Erebb û Şêwirdarê Basîyan de li ser pirsên giring û çarekirina wan de, herwehaji li ser çarekirina pirsîyarîya Kurd de ji xwe re dabû bigirtin, wî ew di nivîsat xwe de dabû bibelavkirin.

Kembera Erebbî di Cezîrê de bi dirêjbûna 350 km ve û bi firehbûna 15 km ve ji Hejar û Perîşanên Kurd de hate bivalakirin û li şûna wan de Erebbên dora Reqa dane bidanîn. Ji wan re gundên libexwedaniyê mîna wan avaniyên Cuhana di nava xakê Erebban de didatin biavkirin. Herwehaji di wê Pirograma hanê de bê beşdarîkirina Zarokên Kurd di çûna Dibustanan de didatin bicihanîn; ji bona ku ew bi nezan ve bêtin bimayîn. Di vî warê hanê de bi bê gotin ve di hate biderkevtin, Ku Yusif Melek zor bi şehreza ve di hate biderkevtin. Bi rastî ve serpehatîyeke wîyî mezin di vî warî de di hate bidîtin; jiber ku ew siyaseta wî bi rast û durustî ve li ser gelê Felestînî de di hate bicihanîn. Herwehaji bi navkirina Kurd bi Israila Duwem ve bê gotin ew ne li qazanc û berjewendîya Erebb de di hate biderkevtin; lêbelê ev siyaseta hanê bi rast û durustî ve li qazanc û berjewendîya Israil ve di hate biderkevtin. Yusif Melek, Heval û Hogirê rastîyî Mohamed Teleb Hilal, belê Dilsozê Erebb û Şêwirdarê wan di tevaya siyaseta Basîyî Efleqî de bes û bi tenha ve di dawîya dawî de bi Kohîn bi xwe ve hate biderkevtin. Weha bi diyar ve tete biderkevtin, bê kanî Zarokên Efleq mîna Mohamed Teleb Hilal çend ew jî bi mîna Heval û Hogirên xwe Yusif Melek ve bi disozên Erebb ve têtin biderkevtin.

Komela me ev siyaseta rehperets di tevaya Ewrop de li hemû rêxistrinên Welatî û Cîhanî de her û her didate birût û bitazîkirin. Wê her û her piştta xebata gelê Kurd li Surî de ji bona mafeyên wîyî siyasî, civakî û zanyarî de didate bigirtin. Wê her û her bêvancîya wê siyaseta Kembera Erebî didate bixuyanîkirin.

Xebata miletê me li Surî de her û her ew ber bi pêş ve tête bikevtin. Roj bi roj ve hêzên pêşverû û demokrat piştta vê xebatê didin bigirtin. Kurd li Surî de dê her û her li ser xebata xwe de bidin biberdewamkirin û di encamê dawî de dê ew bêtin biserkevtin. Xebata miletan di vê dema me de nayête biveşartin û ew nema tête biserkutkirin.

Komela me, Komela Xwendekarên Kurd li Ewrop de ji roja pêkhatina wê de di sala 1956 de roleke mezin ji bona yarmetîya Xwendekarên Kurd de li Ewropa de date bilîstin. Belê, belê ev karê hanê bû, yê ku ew bi hoyê pêkhatina Komela me ve di encamê dawî de hate biderkevtin.

En bi rastî ve dikarin bidin bigotin: ku Komela me bi Torinê Hevkarîyê ve tête biderkevtin. Liser bingehe vê hevkarîya hanê de Komela me hatîyê bidamezirandin. Jibervêyeka hanê jî ve Komela me her û her ji bona vê yarmetîya hanê di nava Xwendekarên Kurd de bi dilsoz ve hatîye bimayîn. Belê wê ev hevkarîya hanê jî di nava Xwendekaran de her û her didate bigeş û bixurtkirin. Wê ew bi bendekê ve ji bendên bingehe ve di Destûra Komelê de hate bidanîn. Wê yarmetîya Xwendekaran di her babetî de çi di warê dirametî de, çi jî di warê dîtîna cihê xwendinê de ji bona Xwendevanan di Zanistgehên Ewropî de, yanjî alîkariya dîtîna cihê kar û cî ji wan re didate bikin. Herwehaji wê derd û kulên Xwendevanan bi dilekî fireh ve û bi bînfirehbûneke mezin ve didate biçarekirin. Her Endamekî Komelê ev yarmetîya hanê ji bona Xwendevanan li seranserî Ewropa de didate bikin.

Hêjbêtir Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de ji roja pêkhatina xwe de her û her wê nasîna gelên Ewropî li ser wêjeya Kurd de, li ser mêjûwa Kurd de, li ser rewş û zînetên Kurd de, belê li ser der û kulên Kurd de didatin bifirehkirin, yanjî ew bêtir li ser Kurd didatin biagehdarîkirin.

Wê tevaya Piropegenda Dujminên me li ser Kurd û Kurdistanê de date bitarûmarkirin.

Di vê karê hanê de roj bi roj ve gelên Ewropî bêtir û deha bêtir li ser Kurd de dihatin biagehdarîkirin. Li milletê Kurd de nema êtir bi çavekî xerab ve lê dihate bitemaşekirin; belê bi çavekî xweş û baş ve rêz lê dihate bigirtin. Pirsiyariya Kurd û Çandiniya wîna bi Xwendevanên Eropî ve dihate binaskirin. Roj bi roj ve rûwê milletê me dihate bisipîkirin. Nema ew bi mîna Keleşan, Rêbiran û Hovan ve dihatin bixuyanîkirin; jiber ku Dujminên Kurd ew puxt û derewên hanê li ser Kurd de li seranserî Dunyayê de didatin bibelavkirin. Werîsê derwan kurtin. Dujminên me, Serdarên Toraniyên Turk, Iranî û Ereb ew her û her bi rûsarî û rûreşî ve dihatin biderkevtin, pêrejî gelê Kurd her û her bi rûsîpî û Xebatvan ve dihate biderkevtin, ji yên ku ew ji bona serxwebûn û azadiya welatê û milletê xwe ve her û her didin bixebatkin.

Komela me di civînên Welatî de û herwehaji di civînên Cîhanî de di civinên Xwendevanan de dihate bibeşdarîkirin. Wê di nava wan de pirssiyariya Kurd didate buxuyanîkirin. Wê tevaya wê siyaseta regezperstiyî Serdarên Beganeyên Ereb, Turk û Iranîyan bi rast û durust ve ji Xwendevanan re û ji bona bîr û baweriya gelên Ewropî de û herwehaji wê xebata gelê me ji bona dostaniyê û ji bona aşîtyê di nava hemû milletan didate bixuyanîkirin, da ku ew tevde bi xweşî ve li ser vê zemînê de bêtin bijiyandin, da ku dewlemendiya Merovan bes di ceng û şeran de bête biwêrankirin.

Meletê me jî her û her aşîti didate bixwestin, jiber ku ew bi basî ve dide bizanîn, bê ka çen aşîti bi xweşî ve tête biderkevtin; jiber ku dewlemendiya welatê me bi gulên topan, Balafirên cengîni û tankan ve tête bikin; ji yên ku ew her û her bomban bi ser serên me ve didin bibarandin. Her û her Napalm û Fosfor bi ser serên me de ew didin bibarandin.

Dujminên me her û her dewlemendiya welatê me didin bitalankirin. Ew her û her welatê me didin bisûtandin û ew dixwazin milletê bi Kole û Bende ve bidin bikin.

Miletê me her û her ji bona demokrasîyê dide bixebatkin; jiber ku ew çarekirina pîrsa xweyî milî di demokratîkirina civakên Iranî, Iraqî, Turkî û Surî de dide bidîtin.

Herwehaji Komela me her û her di seranserî mêjûwa xwe de didate bixuyanîkirin, ku Kurd dev ji vê xebata xweyî hanê ve nade biberdan û ew dê her û her li ser vê xebata xweyî dadwerî de bête biçûyîn û dê ew her gorîyekê jî jê re bide bigorîkin. Armanca tevaya xebata me di kêmkirina Gorîyên wê de û di kurtkirina dema gihandina wê de ji bona serxwebûnê û xweşbûna Jînê de tete biderkevtin.

Komela me, Komela Xwendekarên kurd li Ewropa de ev karê hanê bi şev û roj ve ji bona gelê Kurd û çandinîya wîna de didate bikirin û pêrejî wê cewhera pirsîyarîya Kurd li seranserî Ewrop û Cîhanê de didate bixuyanîkirin. Hêjîbêtir da ku hemû millet ji bona xebata milletê Kurd piştbanîyê lê bidin bigirtin.

Herwehaji Komelê ligel hemû Rêxistinên Xwendevanên Welatî û Cîhanî de didate bipêwendîkirin, da ku ew wan li ser pirsîyarîya Kurd de bide bişiyarkirin û ew ji bal wan de pişt lê bête bigirtin. Wê pirsîyarîya Kurd ji wan re didate bixuyanîkirin, ku gelê Kurd di Rojhilata Navînî de bi gewretirîn millet ve tete biderkevtin, ji yê ku ew hêjî ji mafeyên xweyî milî û mirovanîyê de bi bê piş û behr ve tete biderkevtin. Welatê wî hatîyê biperçekirin. Dewlemendîya welatê wî tete bitalankirin û hêjîbêtir bi serdejî ve ew tete bibend û bikolekirin. Ev milletê ku amara serjimara wî bi 25 milyon ve tete biderkevtin û tanî dawîya vî sedsalê me dê ew amara serjimara wîna bi 45 milyon ve bête biderkevtin. Weha tanî 38 salên din dê amara serjimara Kurd bi 90 milyon ve bête biderkevtin. Gelo wê çawan Borcuwazîya qelsî Ereb, Turk û Iranî bikaribe xwe li ber xebata vî milletê mêrxas û gernas de bide bigirtin, ê ku ew li ser rêça Matkîsîzmê - Lênîsîzmê tete bicûyîn û hêjîbêtir yê ku ew di nava çiyayên berzî û sextî Kurdistanê de tete bijiyandin?

Bê gotine, demên tên, kurdîstana me bi Vîyetanam Rojhilata navînî ve didin biderxistin. Nebes tenê tede hêvîya gelê Kurd, herwehaji pêrejî hêvîya Gelên Ereb, Turk û Ranî jî tete biderkevtin. Dostanîya van gelan ji bona xebata me,

berzkirina ala dostanîyê ligel Sovyêtê û Partîya Lenîn de û çûn li ser rêça markisizmê -Leninizmê, belê berzkirin ala sor, ala Komonostîyê di nava welatê me de dê ev vî miletê hanê di serkevtinê de, di serxwebûn û xweşbûna jînê de bidin bitac û bixelatkirin. Herwehajî dê cihekî bi taybetî ve ji bona vî miletê hanê re di Rojhilata Navînî de bête bidîtin. Kurdistan bi goristan ve ji bona Serdarên Begane ve têtê bikin.

Dî vê birwerîya sî salî de li ser pêkhatîna Komela me de em dixwazin wan Rêberên Komelê ji dil û can ve bidin bisipaskirin; jiber ku bi rastî ve destekî wanî baş ji bona danîna vê siyaseta rast û durust û armancên Komela me de dihate biderkevtin, ya ku ew her û her pê bi rûsipî ve di nava miletê Kurd de dihate bixweşevistkirin. Wan Rêberan Komela me her û her ber bi pêş ve didatin bixistin.

Herwehajî em dixwazin, ku em hemû Endamên xwe bi vê birwerîya hanê ve bidin bipîrozkirin. Bi Bastirîn diyarî ve têtê biderkevtin, ku em pê vê Komela xwe bidin bixelatkirin, ew di yekgirtina me de têtê biderkevtin. Belê ew di yekitîya me de bi xwe têtê biderkevtin. Di yekitîya me de xurtbûna me têtê bidiyarkirin. Di yekitîya me de zanebûn û şiyarbûna me têtê bidiyarkirin. Herwehajî di yekitîya me de têngiştina meyî siyasî têtê biderkevtin. Ev yekitîya haneê ji me re di Komelê de pir bi girin ve û bi nerx ve ji bona xebata me têtê biderkevtin. Em careke din tevaya Endamên xwe bi vê birwerîya xweşevist ve ji dil û can ve didin bipîrozkirin. Em hêvîdarin, ku dê Komela me her û her vê xebata xweş û geş ber bi pêş ve bide bixistin.

10. 8. 1986

Sikretarîya Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de (KSSE)

(Ev karê hanê min ji bona Komela Xwendekarên Kurd li Ewropa de date binivîsandin. Dr. M. S. Cuma

Berlin, di 15. 6. 2000 de)